

ПИЕР КОРНЕЙ ЛЪЖЕЦЪТ КОМЕДИЯ

Превод от френски: Паисий Христов, 2022

chitanka.info

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

Жеронт, баща на Дорант

Дорант, син на Жеронт

Алсип, приятел на Дорант и любовник на Клариса

Филист, приятел на Дорант и на Алсип

Клариса, любовница на Алсип

Лукреция, приятелка на Клариса

Изабела, придружителка на Клариса

Сабина, прислужничка на Лукреция

Клитон, слуга на Дорант

Ликас, слуга на Алсип

Действието става в Париж

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Дорант, Клитон

ДОРАНТ

За меч аз замених съдийската си тога
и в този свой стремеж бях подкрепен от Бога.
Така се бях оплел сред хаос от закони,
че и баща ми се показва благосклонен.
5 Я виж, в Тюилери сме вече. В този кът
си дава среща днес на цял Париж цветът.
Ти като кавалер добре ли ме намираш
или новакът в мен натрапчиво прозира?
Ти този град не се мъчи да впечатлиш
10 и да се перчиш, че по модата вървиш.
От туй ме хваща страх.

КЛИТОН

Не бойте се. След час
със поглед завистлив ще гледат тук на вас —
ликът и станът ви са явно божи дар.
Дори Бартол^[1] не е излъчвал толкоз чар!
15 Тук не един съпруг заради вас ще страда.
Кажете ми дали Париж ви днес допада?

ДОРАНТ

Приятен е на вид, макар че строг закон
прогони ме оттук да уча в друг район.
Ти, който си живял все тук, в туй обкръжение
20 и знаеш точно где да търсиш развлечение,
кажи ми как в Париж държат се към жените?

КЛИТОН

Таз грижа като фин балсам е за душите —

тъй мъдрите твърдят. Признайте, че с ищах
се будите и все си мислите за тях.

25 Преспали сте една-единствена нощ тука
и се оплаквате, че ви наляга скука.

Изглежда леността ви обезсмисля дните
и искате да ги с любови уплътните.

За разлика от вас, аз вече притежавам

30 предимството дори уроци да ви давам:

за спец минавам тук във този занаят

и целия квартал добре ми е познат.

ДОРАНТ

Не престаравай се. Аз искам да познавам
тук някоя жена, за да се забавлявам,

35 за развлечение да имам срещи с нея,

приятни мигове в Париж да изживея.

Не само за любов дошъл съм в този град.

КЛИТОН

Знам, че не бихте се отдали на разврат

и че за вас не са достойни тези дами,

40 които нямат чест и ги парата мами.

Как може свестен мъж с кокетки да общува,

ако със всеки те са склонни да флиртуват

и съблазнително играят им очите?

Към нещо по-добро навярно се стремите.

45 С такива времето напразно си минава

и главоболия това не заслужава.

Вас истински щастлив ще могат да направят

почтените жени. Те трудно се оставят

на волята на друг — не е недопустима

50 развалата при тях, но все пак чест си имат.

От мене, моля ви, не чакайте поука

в общуването си с различни дами тука:

или съвсем не сте новак по тази част,

или пък не съм прав в преценката си аз.

55 Дори и да не се проектът ви нарежда,

във пълния портфейл ще търсите надежда.

ДОРАНТ

Клитон, признавам си, че докато аз бях
във град Поатие, на воля там живях:
със куп неща се бях захванал, ала виж,
60 че във Поатие не е като в Париж.
Щом климата смениш, ти трябва метод друг,
туй, що е модно там, не е на мода тук.
Различният език, различното общение
докарват външния човек до изумление;
65 извън Париж все пак той се приспособява
и глуповатият за мъдър там минава.
По-други качества изискват се в Париж,
с достойнства мними май не ще се отличиш,
все хора оправни събрал е преди време —
70 не си ли като тях, той зле ще те приеме.

КЛИТОН

Не мисля, че Париж ви е добре познат.
С търгаши всякакви е пълен този град,
повежда те в лош път начесто подлостта,
изложен си безспир на непочтеността;
75 наред със умните, с добрите, няма как
да не попаднеш ти на шмекер и глупак.
Сред бъркотията на тоз град шумен ти
ще срещнеш пришълци със всякакви черти.
Та кой не би признал, че Франция навред
80 предлага и разкош, и задушлива смет.
Приет е всеки в таз уредба непозната
и всеки е такъв, какъвто сам се смята;
най-много се ценят негодниците даже.
Понеже вашият въпрос е твърде важен,
85 аз бих желал да знам дали сте щедър.

ДОРАНТ

Да.

КЛИТОН

Чрез щедрост в любовта ти не една беда
избягнал би, ала отракан все бъди,
че сдържан ли си, знай, това ще ти вреди.
Щом даваш, не мисли какво ще получаващ,
90 дарявай от сърце, каквото и да даваш.
Тук дарът на хазарт е често проигран
или забравен, уж че бил е нежелан,
там щедър дебелак на своята богиня
предлага дар, като че дава милостиня,
95 стремейки се да се хареса, но не вижда,
че с липсата на такт той дамата обижда.

ДОРАНТ

С досадници недей претрупва мисълта ми.
Кажи ми имаш ли в града познати дами?

КЛИТОН

О, не. Тоз дивеч тук високо е ценен,
100 ала аз знам, че той не е като за мен.
Но нека разберем тозчас коя каква е
от онзи кочияш — за тях той всичко знае.

ДОРАНТ

Дали е речовит?

КЛИТОН

О, колкото си щеш.
Отвори ли уста, направо ще умреш.

ВТОРА СЦЕНА

Дорант, Клариса, Лукреция, Изабела

КЛАРИСА, *препъва се и без малко да падне:*
105 Ай!

ДОРАНТ

Туй препъване късмет ми предоставя —
услуга малка бих могъл да ви направя.
Голямо щастие за мен е таз възможност
да ви подам ръка, пленителна госпожо.

КЛАРИСА

Нищожен повод. Днес един човек едва ли
110 с тъй дребно щастие могъл би да се хвали.

ДОРАНТ

Да, този мой късмет на случая дължи се,
от мене и от вас той явно не зависи;
със привкус странен е — и сладък, и горчив —
и не отрежда ми, уви, дял по-щастлив;
115 аз много го ценя и толкоз ми е нужен,
госпожо, но дали не е той незаслужен?

КЛАРИСА

Понеже чувствате известно притеснение,
държа да знаете, че съм на друго мнение:
човек изпитал би наслада по-голяма
120 тогаз, когато той заслуга за туй няма;
по-хубаво е дар на някой да дариш,
а не с „благодаря“ да му се отплатиш.
Човекът радва се на несъмнено щастие,
щом то го осени без негово участие.

125 Заслужената чест е всъщност чест платена,
сполуката, дошла сама, е по-ценена,
таз радост, дето тя ни безвъзмездно дава,
с усилия, уви, се трудно получава.

ДОРАНТ

Но аз не бих желал до вашето внимание
130 да се домогна със достойнства и старание.
Цената му я знам, но тъй ви обожавам,
че аз бих бил щастлив и без да заслужавам.
Отказвана ми бе таз радост поначало,
сърцето ми, и скръб, и щастие познало,
135 измъчва се, но то вини случайността,
и срещу вас не бих отворил аз уста.
Не може влюбено сърце да е доволно
от уважение, оказано неволно.
Най-важно в случая е нашто намерение —
140 един жест, уж учтив, извиква и презрение.
Каква утеха аз изпитал бих, за Бога,
щом не приемате сърдечния ми огън?
Какво, че ми ръка подавате в тозчас,
щом до сърцето ви не се докосвам аз?

КЛАРИСА

145 Но този огън е за мене съвсем нов —
от първата искра на вашата любов
в сърцето ви за миг пожар се разразява
Тъй бързо моето не се възпламенява,
но щом сте във това душевно състояние,
150 ще се държа към вас със нужното внимание.
Ала признайте си, че със предубеждение
твърдяхте, че към вас отнесох се с презрение

ТРЕТА СЦЕНА

Дорант, Клариса, Лукреция, Изабела, Клитон

ДОРАНТ

Щом се завърнах от Германската война,
спотириха ме в миг злина подир злина.

155 Измина се една година оттогаз,
във вашия квартал бях денонощно аз,
издирвах ви навред — в салони, по площади,
до късно всяка нощ ви правех серенади
и слава Богу, че възможност се отвори
160 сега за моята любов да поговорим.

КЛАРИСА

В Германия сте бил със френските дружини?

ДОРАНТ

О, да. Аз всявах страх там четири години.

КЛИТОН

Ще спре ли с тез хвалби?

ДОРАНТ

Дружините ни млади
извършиха безброй атаки и обсади
165 и жънехме успех единствено тогава,
когато с таз ръка печелех бойна слава.
Във вестника дори туй бяха го отчели.

КЛИТОН, *теглейки Дорант за дрехата:*

Но, господине, туй са врели-некипели.

ДОРАНТ.

Мълчи.

КЛИТОН

Бълнувате...

ДОРАНТ

Ще спреш ли бе, катил?

КЛИТОН

170 Нали до онзи ден в Поатие сте бил
и сте от вчера тук...

ДОРАНТ *на Клитон*

Я млъквай най-подир!

Та името ми там отекуваше безспир!

Ще ви призная, че аз дълго време щях
да служа на тоз дълг най-висш, ако не бях

175 ви срещнал в този град през миналата зима,
когато пламна в мен любов неизразима.

От редкия ви чар бях мигом покорен
и милият ви взор държи ме здраво в плен —
душата си на вас отдадох вече аз

180 и другите неща забравих оттогаз.

Заклетия си враг надвивах смело в бой
и се обезсмъртих чрез подвизи безброй...

Но вече прецених, че туй не ми е нужно,
във случай че на вас аз бих могъл да служа.

ИЗАБЕЛА, *съвсем тихо на Клариса:*

185 Задава се Алсип — ще бъде възмутен.

КЛАРИСА, *на Дорант:*

Ще си доизясним нещата някой ден.

Е, сбогом.

ДОРАНТ

Ама как? Туй сбогом ме сломява.

КЛАРИСА

За дълъг разговор днес време не остава.
За нежни ласки аз наистина копнея,
ала налага се да се разходя с нея.

(Хвърля поглед към Изабела).

ДОРАНТ

Ах, позволете ми, във унес, още миг
да се порадвам на чаровния ви лик.

КЛАРИСА

Знай, че от никого не иска позволение
сърце, изпитващо любовно увлечение.

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

ДОРАНТ

195 Иди ги проследи.

КЛИТОН

Знам как стоят нещата
от кочияша — той ключ няма на устата:
уж бил любовник на Лукреция, която
е по-красива. Тя живее до Палата.

ДОРАНТ

До кралския палат?

КЛИТОН

Да. Другата — и тя е
200 в съседен дом, но той й името не знае.

ДОРАНТ

Но нейното, Клитон, не ме интересува.
Щом таз, която ме дълбоко развълнува
и разговаря с мен, Лукреция се казва,
това ми стига — тъй сърцето ми подсказва.

КЛИТОН

205 Аз мнението ви по принцип уважавам,
но другата по чар все пак я превъзхожда.

ДОРАНТ

Нима? Та тази ли, която не отвори
устата си и две слова не изговори?

КЛИТОН

Добре помнете, че ако жената знае

210 кога да си мълчи, голям престиж това е.

Не пада току-тъй тоз висш господен дар,

по чудо слиза той от божия олтар,

ала във разрез е с човешката природа

и за мнозина е мъчителна несгода.

215 Не прави любовта нощта ми по-тревожна,

аз радвам ѝ се там, където е възможна.

Щом знае да мълчи, жената проявява

това, с което ме най-много възхищава.

И като чучело дори да се облича,

220 с първичния си чар все тъй ще ме привлича.

Лукреция е тя — в туй сигурен бъдете.

А таз, която ви плени, я назовете

тъй, както искате. За мен е по-красива

оназ, която днес остана мълчалива.

ДОРАНТ

225 Без клетва вярвам в теб — тез доводи ми стигат.

Я виж, че моите приятели пристигат.

Защо им се чете почуда по лицата?

ПЕТА СЦЕНА

Дорант, Алсип, Филист, Клитон

ФИЛИСТ, *на Алсип*:

Какво? Хем песни, хем закуска край водата!

АЛСИП, *на Филист*:

Да, най-добре върви закуската със песни.

ФИЛИСТ, *на Алсип*:

230 Туй снощи ли бе?

АЛСИП, *на Филист*:

Да.

ФИЛИСТ, *на Алсип*:

Добре ли бе?

АЛСИП, *на Филист*:

Чудесно.

ФИЛИСТ, *на Алсип*:

Кой го осъществи?

АЛСИП, *на Филист*:

Представа нямам аз.

ДОРАНТ, *поздравявайки ги*:

Ах, колко съм щастлив, че тук се срещам с вас.

АЛСИП

Аз също съм щастлив, ще ви прегърна даже.

ДОРАНТ

Май разговора ви прекъснах, но ще кажа,
235 че си го позволих, защото сте ми близки.

ФИЛИСТ

Правете, щом сте с нас, каквото ви се иска.

ДОРАНТ

А за какво бе реч?

АЛСИП

За странно увлечение.

ДОРАНТ

О, за любов ли?

АЛСИП

Да.

ДОРАНТ

Очаквам продължение,
от любопитство... Бих желал да ми простите
240 тоз недостатък и... да го задоволите.

АЛСИП

Говорим за концерт във чест на лична дама.

ДОРАНТ

Върху брега ли?

АЛСИП

Да.

ДОРАНТ

Там лумва по-друг пламък.

ФИЛИСТ

Понявга.

ДОРАНТ

Вчера ли?

АЛСИП

Да, вчера вечерта.

ДОРАНТ

Че пламъкът е по-сияен през нощта.

245 А дамата, поне напета ли бе тя?

АЛСИП

Говорят, че била с безспорна красота.

ДОРАНТ

А музиката?

АЛСИП

Свръхприятна за душата!

ДОРАНТ

Май избор пребогат предлагала софрата?

АЛСИП

Тъй казват.

ДОРАНТ

Я виж ти!

АЛСИП

Чудесно наредено!

ДОРАНТ, усмихвайки се:

250 А от кого ли бе това осъществено?

АЛСИП

Защо се смеете?

ДОРАНТ

Защото зная как
ще се учудите, че мой бе този акт.

АЛСИП

Как ваш?

ДОРАНТ

Така!

АЛСИП

И май с любовница сте бил?

ДОРАНТ

Че инак празника как бих осъществил?

255 Откакто съм в Париж, цял месец се изниза,
по принцип през деня почти не съм излизал,
но ходех тук и там потайно през нощта
и тъй...

КЛИТОН, *на ухото на Дорант*:

Говорите безсмислени неща...

ДОРАНТ

Млък! Дързостите ти дойдоха ми до гуша.

КЛИТОН

260 А мен ме хваща бяс лъжите ви да слушам.

ФИЛИСТ, *тихо на Алсип*:

Какъв шанс, драги мой Алсип! По странна sluка
ще срещнете тозчас съперника си тука.

ДОРАНТ, *към останалите*:

Приятели, на вас днес всичко ще разкажа.
Пет кораба наех за хора и багажи:
265 във четири от тях поканих музиканти,
прочули се навред със своите таланти:
в два съда настаних певци и китаристи,
а в следващите два — флейтисти и арфисти.
И песни, и свирни така се извисиха,
270 че целия простор омайно огласиха.
На петия аз бях разстлал зеленина
от свежи клонки с цел да пази хладина
и бях го украсил като за пищен бал
с букети от жасмин и с цвят от портокал.
275 Като за прием бях наконтил този кораб,
та там да се кача със своята изгора.
От пет красавици тя беше придружена,
гощавката бе с вкус навреме натъкмена
и бе сервирана. Излишно ми изглежда
280 различни ястия подробно да изреждам.
Ще кажа само, че на брой дванайсет бяха
и всички до едно примамливо дъхтяха.
А като фон — води, скали и свод небесен
отвърщаха със ек на всяка нова песен.
285 Подир вечерята от хиляди ракети
бе сводът озарен и всичко взе да свети,
като да беше ден. Блестящи фойерверки
се стрелваха навред с пламтящите си перки,
като че ли война ни обяви небето
290 и цялата си жар изсипа там, където
стояхме. След това забавата захвана
и продължи, дорде нов светъл ден настана.
Как съжалявах, че небесното светило
тъй рано радостта ни беше прекратило.
295 Но то, уви, със нас не се съобразява
и рязко сложи край на чудната забава.

АЛСИП

С такива чудеса ти нас сега дивиш,

каквито май до днес не е видял Париж.

ДОРАНТ

И аз доволен бях. Но мойта дама мила,
300 уви, едва за час ме бе освободила.

ФИЛИСТ

Все пак добре! Но май излезе ви солено.

ДОРАНТ.

Какво пък? Времето ми бе ограничено
и във такъв момент не можех да избирам.

АЛСИП

Е, времето дано друг път не ни припира.

ДОРАНТ

305 И поздравя от мен!

АЛСИП, на Фелист, отдалечавайки се:

От ревност ще умра.

ФИЛИСТ, на Алсип:

Но аз причината не мога да съзря.
Със нищо празникът не буди подозрение.

АЛСИП

А мястото, часът нима са без значение?

ШЕСТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

КЛИТОН

Ще мога ли този път със вас да бъда прям?

ДОРАНТ

310 Кажи, каквото щеш, Клитон. Сега съм сам.
Но щом сме с някой друг, недей се дръж нахално.

КЛИТОН

Но да бълнувате за мен не е нормално?

ДОРАНТ

Бълнувам ли? Какво пък значи туй? Кажи.

КЛИТОН

Това, че без контрол говорите лъжи,
315 като на сън.

ДОРАНТ

Къде ти е умът?

КЛИТОН

О, той
изчезна, щом чух как говорехте за бой,
за фронта, дето сте мъжествено воювал,
за пира, който уж не бил ви нищо струвал,
за жара, с който сте участвал във война?

ДОРАНТ

320 Със жар печели се сърцето на жена.

КЛИТОН

Войната и тоз жар май нищо общо нямат.

ДОРАНТ

Напротив. Щом решиш да смаеш една дама,
кажи ѝ: „Давам ви сърцето си, което
безспирно досега с науки бе заето.

325 Нуждаете ли се от правила изконни,
ще ви осигуря най-пълния законник
(по стария кодекс или във нов ракурс)
и постулатите на Балд^[2] и на Акурс^[3].“

Помпозният език внушителни ни прави,
330 смекчава лесно той дори сърца корави.

Един начетен мъж пред дамите минава
за пръв любовник — туй дори кураж му дава.
Секретът се таи в преструвката умела,
уместната лъжа далеч би те завела.

335 Цитирай Ламбоа^[4] или пък Жан дьо Вер^[5] —
защото те за тях си нямат и хабер.

Дворци им назови от краища незнайни
(че неизвестността ги прави по-омайни),
със крепостни стени, със ровове и кули,
340 но за които те изобщо не са чули.

И плодове им дай — не гледай ги какви са —
достатъчно ще е с тях дамите да слисаш.

Най-важно е мъжът велик да се изкарва
и то така, че те за всичко да му вярват.

КЛИТОН

345 О, вашите слова звучат съвсем добре,
обаче дамата в таз хитрост ще прозре.

ДОРАНТ

Но вече ще да съм с доверие приет.

Та аз не се боя от лошия късмет,
от туй, че някакъв нахал ще ни додява,

350 и ще я убедя, каквото и да става.

При любовта така се действа според мен.

КЛИТОН

Признавам си, че съм направо изумен.
Все снощния гуляй си спомням. Според вас
ни Мелузина^[6], ни Урганда^[7] във захлас
355 не са изпадали на ни един банкет.
Навярно вие сте със дарба на поет
и можете весден, не знаейки покой,
да нижете с успех за бой и за запой
изкусни редове и, както ви се иска,
360 да смесвате в едно и бляска, и риска.
Фантазията ви е безгранична, значи.

ДОРАНТ

Как бих кръстосал меч със разни разказвачи
и ако някой днес си науми, че може
учудващи неща на мене да предложи,
365 тъй странен епизод ще му сервирам в миг,
че ще си глътне той бърбивия език.
Ах, колко ми се ще да му предам нещата
така, че той да си остане с пръст в устата.

КЛИТОН

Дано ви провърви, но все пак знайте, че
370 туй може и беди на вас да навлече.

ДОРАНТ

Не бой се. Но да спрем със тази разправия,
че своята любов аз искам да открия.
Последвай ме: щом ти се с мен съобразяваш,
ще се научиш как в живота да успяваш.

---

[1] Става въпрос за италианския юрист и съдебен арбитър от XIV в. Бартолус от Сасоферато, който бил доста педантичен и противен. Б.пр. ↑

- [2] Якоб Балд — немски поет-латинист, свещеник и юрист от 17 в. Б.пр. ↑
- [3] Акурс — италиански юрист от 12 в. Б.пр. ↑
- [4] Вилхелм Ламбоа — немски генерал от 17 в. Б.пр. ↑
- [5] Жан дьо Вер — фламандски граф от 17 в. Б.пр. ↑
- [6] Мелузина — фея от келтските средновековни легенди. Б.пр. ↑
- [7] Митологична фея. Б.пр. ↑

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Жеронт, Клариса, Изабела

КЛАРИСА

375 Достойнствата му са безспорни, щом ваш син е,
но как да сключа брак със него, господине,
след като ни веднъж не съм го аз видяла?
Та всеки би ме взел тогаз за полудяла.
Ако се съглася като любовник свой
380 от днес във своя дом да го приемам, той,
дори да е съвсем със чисто намерение,
ще породи сплетни във нашто обкръжение.
Я другаде да ме покани някой ден,
та хорски приказки да няма срещу мен.

ЖЕРОНТ

385 Съгласен съм със вас, красавице Клариса,
желанието ви си има своя смисъл
и тъй като предвид ще трябва да го вземем,
Дорант ще доведе при вас след кратко време.
Но под прозореца изпърво ще застанем,
390 да видим дали той окото ви ще хване
със своя ръст и лик, със своите плещи здрави,
дали такъв съпруг на вас ще се понрави.
Та той преди два дни в Поатие е бил,
но тамошният бит не се е отразил
395 на неговия дух и според мене в двора
отстъпват му по чар мнозина млади хора.
В туй всеки наш познат днес би ви убедил.
А аз, като баща така щастлив бих бил
да знам, че моят син за вас ще се ожени.

КЛАРИСА

400 Това безспорно е голяма чест за мене:
любов ми вдъхва туй любезно предложение
и ще го чакам със голямо нетърпение.

ВТОРА СЦЕНА

Изабела, Клариса

ИЗАБЕЛА

Таз среща с нищо май вас няма да обвърже...

КЛАРИСА

Разбира се. Нима ще мога толкоз бърже

405 да разбера какъв характер има той?

Похвали само чух. Но, Изабела, кой
при първа среща би ви опознал изцяло.

Големите хвалби са криво огледало

и не един недъг чрез тях умело скрит е.

410 Видът измамен е: дори да са чертите
красиви, често те притулват дух притворен.

В очите се таи приоритет безспорен,

но грешно би било да им се доверим

за всичко или тях за всичко да виним,

415 без да забравяме, че редно е все пак
да сме харесвани, за да приемем брак.

Че бракът впримчва ни до нашия ден сетен

и в нас поражда страх, а не копнеж отведен,

и че като ярем обвързва здраво той

420 мъртвеца с живия и чуждия със свой.

Щом мене във ярем със някого ще впрягат,

държа да знае тоз, когото ми предлагат,

какъв е по душа.

ИЗАБЕЛА

Туй скоро ще се случи.

КЛАРИСА

От ревност ще умре Алсип, ако научи.

ИЗАБЕЛА

425 Какво от туй, ако с Дорант сте се разбрали?

КЛАРИСА

Раздяла със Алсип в момента аз едва ли
приела бих. Та той женитба обеща ми,
но засега това зависи от баща му.

Живее си той в Тур и две години вече

430 го чакам — ту бил зле, ту нещо друго пречи:

я пътят кален бил, я дните били къси

и нашият човек не мърда от дома си.

Това е според мен негласна съпротива,

а туй изчакване направо ме убива —

435 то неминуемо подбива ми цената.

Кого привлякла би, щом стара е момата?

Наместо гордост, тя срам почва да усеща,

че никой мъж не ще със нея да се среща.

Тя с времето, уви, не може да се бори,

440 изгубва своя чар и няма що да стори.

ИЗАБЕЛА

Но бракът със Алсип могъл би да отпадне,

във случай че Дорант напълно ви допадне.

КЛАРИСА

Възможно би било, но трябва ми гарант,

че сигурно ще се омъжа за Дорант,

445 че нивга занапред не ще ме той излъже

и своята съдба със моята ще свърже.

В противен случай аз не бих се съгласила

и току-тъй с Алсип не бих се разделила.

Дано женитбата баща му не отлага!

ИЗАБЕЛА

450 Но за да няма риск, с Лукреция веднага
се вижте: на Дорант писмо да прати тя

с настойчива молба да иде вечерта
под стряхата й — знам, че тя не се страхува,
че някой би могъл за туй да я ревнува.

455 Дорант е пъргав, млад — ще прелети завчас
в уречения кът, за да срещне с вас.
Не виждам как Алсип могъл би да разкрие,
че не Лукреция ще чака там, а вие.

КЛАРИСА

Тоз номер, Изабел, чудесно е скроен,
460 Лукреция не ще откаже — зарад мен
тя всичко би била готова да направи.

ИЗАБЕЛА

Един голям въпрос тогаз ще се постави:
какво би станало, ако Дорант ви стане
приятен?

КЛАРИСА

О, Алсип навярно ще престане
465 да ме вълнува — той ще мине във забрава.

ИЗАБЕЛА

Но ето, че Алсип пристига...

КЛАРИСА

Лошо става.

Тогава вместо мен ти трябва да говориш
с Лукреция и то веднага да го сториш.

ТРЕТА СЦЕНА

Клариса, Алсип

АЛСИП

Клариса, скитнице, защо се моташ тук?

КЛАРИСА

470 Дали подушил е, че го измества друг?
Алсип, какво ти е, та дишаш доста трудно?

АЛСИП

Невернице, нима за теб е толкоз чудно?
Не е ли по-добре да питаш съвестта си?

КЛАРИСА

По-тихо, да не би баща ми да довтаса!

АЛСИП

475 Е, че какво от туй? За татко си се сецаш,
невернице, в момент, когато с мен се срещаш.
А на брега, в нощта?

КЛАРИСА

Какъв е този бряг?

Каква е тази нощ?

АЛСИП

Не помниш ли? Е как?

КЛАРИСА

Но я ми обясни.

АЛСИП

И ти не се срамуваш?

КЛАРИСА

Но от какво?

АЛСИП

480 От туй, че тези думи чуваш.

КЛАРИСА

Не знам кое във тях е срамно, недостойно.

АЛСИП

А, значи чуваш ги и си стоиш спокойно?
За да се изчервиш, какво ти трябва още?

КЛАРИСА

Не знам.

АЛСИП

Насам-натам да се скитосваш нощем.

КЛАРИСА

485 Ах, Боже, да умра ако разбирам нещо.

АЛСИП

Та ти наместо мен да слушаш, се досещаш
за татко си. Това е номер зле скроен.
Защо нощес ти бе със друг, а не със мен?

КЛАРИСА

Алсип, да не си луд?

АЛСИП

Напротив, поумнях,
490 че с помощта на Бог те вече опознах.
Пирува ти нощес, танцува до зори
с любовника си, но и за момент дори

не ти дойде на ум тогаз за твоя татко.

КЛАРИСА

Но ти бълнуваш май. Каква е таз загадка?

АЛСИП

495 За теб уж нова е, но всеки днес я знае.
Друг път си избери любовник по-потаен.
От него всичко знам.

КЛАРИСА

Но кой е той?

АЛСИП

Дорант.

КЛАРИСА

Дорант ли?

АЛСИП

Виждам в теб същински симулант.

КЛАРИСА

Повярвай ми, че аз по име знам го само.

АЛСИП

500 Нали добре видях, че ти бе със баща му.
Та ти, немирнице, си денем със бащата,
а нощем със сина се криеш във тъмата.

КЛАРИСА

Добри другари са бащите ни отдавна.

АЛСИП

За дружбата им ли говорехте си главно?

505 Ти като че целиш в туй мен да убеждаваш
и във лъжите си съвсем се опетляваш.

КЛАРИСА

Та аз лицето му не съм видяла още.

АЛСИП

Да не твърдиш, че то се трудно вижда нощем?

Обаче цяла нощ не слушахте ли песни,

510 не ви ли нагости той с ястия чудесни
(с дванадесет блюда за всеки сътрапезник)?

Не те ли заплени със думи най-любезни?

От фойерверките не блесна ли брегът,

не се ли освети и на Дорант ликът,

515 не зърна ли го ти поне веднъж в нощта,
той не танцува ли със теб до сутринта?

Я по-добре да спра, че срамно ще ти стане.

КЛАРИСА

От измишльотини срам няма да ме хване.

АЛСИП

Ревнивец и лъжец изкарваш ме сега!

КЛАРИСА

520 Повярвай ми, Алсип, че някой с теб шегата
си прави.

АЛСИП

Престани! Не те оневинявам!

Аз твоите номера и хитрости познавам.

Върви подир Дорант, щом го обичаш много,
а за Алсип ти хич недей да мислиш. Сбогом!

КЛАРИСА

525 Но пет-шест думи чуй!

АЛСИП

Ами баща ти? Той

нали ще слезе тук...

КЛАРИСА

Не, няма, не се бой.
Открита ще съм с теб, изслушай ме все пак.

АЛСИП

За всичко друго аз съм глух, освен за брак.
Клариса, първо ми женитба обещавай
530 и две целувчици като залог ми дай.

КЛАРИСА

Това ли би желал за мое оправдание?

АЛСИП

Да: две целувки днес! И брак! Без колебание!

КЛАРИСА

Единствено това?

АЛСИП

Е, казвай по-накратко!

КЛАРИСА

Но нямам време... Ей сега ще дойде татко.

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

АЛСИП

535 Зарязваш ме. Върви! Пък нека ме боли!

С притворство и лъжи ми прангите свали

и превърни на лед потъпкания плам,

та гняв, заслужен гняв да забушува там!

О, аз жадувам мъст и твоят ухажор

540 омраза подир миг ще срещне в моя взор

и сметките си с меч ще уредим, така че

ще се възрадваш ти или пък ще заплачеш.

И още преди той от мен да те отнеме,

в един от двамата ще бликне кръв без време.

545 Но ето, че насам с баща си идва той —

предишният другар е днес съперник мой;

усещам, че във мен яд пъклен се надига,

ала не бива тук до свада да се стига.

ПЕТА СЦЕНА

Жеронт, Дорант, Клитон

Клариса ги гледа от прозореца си, а Лукреция, заедно с Изабела, също ги наблюдава от своя прозорец.

ЖЕРОНТ

Дорант, предлагам ти да спрем след толкоз път,
550 че вече чувствам как пресеква ми дъхът.
Ах, всички сгради тук са тъй красиви! Виж!

ДОРАНТ

И аз намирам, че е приказен Париж.
В средата островът наистина е чуден —
таз сутрин беше пуст, сега е многолюден.
555 Нов някой Амфион^[1], без помощ от зидари,
превърнал е в дворци поляни и чукари.

ЖЕРОНТ

Париж явява се в картина променена
безспирно, всеки миг, особено край Сена.
Едва ли би открил в друг кът на този свят
560 туй, дето би видял във кралския палат:
това си е цял град, цветущ, със блясък нов,
изникнал като в сън от някой дивен ров,
и тоз величествен палат ни убеждава,
че богове или крале го обитават.
565 Но стига за Париж!... Ах, колко те обичам!

ДОРАНТ

В ответ на тази чест в живота си се вричам.

ЖЕРОНТ

Аз имам само теб — теб, сине мой прекрасен,

но тъй като сега поемаш в път опасен
и всичко жертвал би, за да спечелиш слава
570 (човек живота си дори за нея дава),
пази се от беди, разумно срещай риска
и си вземи жена — това от теб бих искал.

ДОРАНТ

Лукреция, нали? И аз съм мераклия.

ЖЕРОНТ

Не. Друга аз успях наскоро да открия —
575 красива и от сой.

ДОРАНТ

И би могъл, ей Богу,
да го осъществиш, ала не бързай много.

ЖЕРОНТ

Аз за Клариса днес си мисля — хем богата,
хем красотата ѝ е в цял Париж призната.
Пък и с баща ѝ сме приятели тъй близки.
580 Въпросът е решен.

ДОРАНТ

Нима баща ми иска
в най-тежкия ярем да впрегне младостта ми?

ЖЕРОНТ

Но тук решавам аз.

ДОРАНТ

Не можеш ме подмами
в момент, когато мен съдбата насърчи ме
със меч и със кураж да си спечеля име.

ЖЕРОНТ

585 Но някой от живот преди да те лиши,

държа да има кой скръбта ми да теши,
да имам внук, та той да ми доставя радост,
опора да ми е чак до дълбока старост.
Тоз брак желая аз.

ДОРАНТ

И си неумолим?

ЖЕРОНТ

590 Съвсем.

ДОРАНТ

Ами ако не е осъществим?

ЖЕРОНТ

Че как така?

ДОРАНТ

Сега със твое позволение
на колене пред теб ще моля извинение.
В Поатие...

ЖЕРОНТ

Какво? Стани и говори.

ДОРАНТ

Аз се ожених и... и подписах брак дори.

ЖЕРОНТ

595 Без мое знание?

ДОРАНТ

Бях просто задължен.
Ти явно искал би да бъде отменен.
Но ни принудиха съвсем, съвсем случайно
и без да искаме. И стана някак тайно.
Да беше там!...

ЖЕРОНТ

Я по-подробно, ако може.

ДОРАНТ

600 Ще кажа, че макар да е от род заможен,
за теб не ще да е достатъчно богата...

ЖЕРОНТ

А как се казва, щом така стоят нещата?

ДОРАНТ

Орфиза — тя, а пък баща ѝ Амедон.

ЖЕРОНТ

Все странни имена за нашия район.

605 Е, хайде продължи.

ДОРАНТ

Със своята красота
и ледена душа би покорила тя.
Със нежния си взор, с чаровния си глас
тя на сърцето ми наложи своята власт.
И аз се постарях да я поопозная,
610 любезен с нея бях, не спрях да я лаская,
тя тъй се трогна, че след половин година
държеше всеки ден да бъдем все двамина.
Сърцето ѝ успях така да завладея,
че с ласки искрени бях награден от нея,
615 във нейния квартал потайно се промъквах,
за да сме заедно, и често там замръквах.
Аз тъкмо влязъл бях при нея една вечер
(от този случай в мен остана спомен вечен,
защото той дори на сън ми се явява),
620 баща ѝ във града вечерял бе тогава
и на вратата ѝ почука, щом се върна.
В салона тя ме скри, със нещо ме загърна,

макар и стресната, отиде да отвори,
прегърна го, след туй дори го заговори
625 със най-радушен тон, без сянка от вълнение.
Той с нея сподели, че имал намерение
да я омъжи, че и кандидат намерил.
(Представяш ли си как аз бях се разтреперил!)
Но тя отвърна му тъй хитро в тоз момент,
630 че не засегна ни баща си, нито мен.
Той беше май готов да си върви, когато
часовникът ми звън нададе. Заднишката
баща й върна се и с тон учуден рече:
„О, щерко, виждам, че часовник имаш вече.
635 А кой ти го дари?“ „За жалост, не е мой.
На моя братовчед Акаст е всъщност той.
Повреден, казва, бил, звъни по всяко време,
та щял часовникар от тука да го вземе.“
„Ще го поправа аз, за туй не се грижи“ —
640 отвърна той. А тя до мен се приближи,
подадох й го, но с верижката проклета
по невнимание си дръпнах пистолета
и се разнесе гръм. Ти нямаш и представа
какво смущение изпитахме тогава.
645 Тя падна в миг. Дали умряла бе горката?
Баща й, ужасен, се втурна към вратата
и викна: „Помощ! Хей, убиец тука има!“
Синът му в този миг дотича с още трима
слуги и пътя ми пресякоха веднага.
650 Обзет от силен страх, понечих да избягам,
обаче пак беда ме сполетя завчас —
за жалост меча си на две пречупих аз.
Без меч, без пистолет и обладан от яд,
в Орфиза вгледах се, отстъпвайки назад.
655 Тя входната врата в туй време бе успяла
тъй да затръшне с крак, макар и отмаляла,
че в стаята й в миг самички се видяхме
и нейната врата със мебели подпряхме,
за да се защитим от всякаква атака.

660 Останалите във започнаха да тракат,
да удрят — дупка във стената те пробиха
и мигом двама ни на тясно заловиха,
та дължен се видях с Орфиза да живея.

ЖЕРОНТ

Нима принуден бе да сключиш брак със нея?

ДОРАНТ

665 В дома й, в тъмна нощ, бях доста закъснял,
родителите й разбраха и скандал
голям последва. Ах, как мила беше тя!
Нима с това й бях посегнал на честта?
Та аз живота си залагах. Колко страх
670 изпитваше и тя! Дотолкоз влюбен бях,
че исках да спася и нейната чест аз,
пък и живота си, и затова тогаз
с едничка дума в миг успях да потуша
таз буря и с рода проблема да реша.
675 Сега избираш ти: или да не съм жив,
или да съм от днес доволен и щастлив.

ЖЕРОНТ

Не съм така жесток. Не ща подобно мнение
да имаш ти за мен. Туй твоё обяснение
ми е достатъчно и брака бих простил,
680 но питам се защо от мене си го крил.

ДОРАНТ

Защото те не са достатъчно богати.

ЖЕРОНТ

Та за богатство ли загрижен е баща ти?
Щом ти харесва тя, щом е от род почтен
и се обичате, туй стига ми на мен.
685 Пък ще се разберем с бащата на Клариса...

ШЕСТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

ДОРАНТ

Представих всичко тъй, че татко да кандиса.
Какво ще кажеш, а? Е, бива ме все пак.
В тоз случай как би се държал един глупак?
Ще се стеснява той, ще хленчи, ще се пъне
690 излишно два-три дни, след туй ще се огъне.
Чалъм се иска, щом прибягваш до лъжата.

КЛИТОН

Какво? Какво? Нима не са така нещата?

ДОРАНТ

Не са, разбира се. Известна етикеция
бе нужна заради обета пред Лукреция.

КЛИТОН

695 Ами часовникът, гърмежът с пистолета?...

ДОРАНТ

Все измишльотини.

КЛИТОН

О, я благоволете,
когато правите подобни номера,
да действате така, че да ги разбера.
Във случая аз бях във пълно неведение.

ДОРАНТ

700 Съвсем напразно е това ти опасение —
душеприказчик мой ще си от този час

и тайните си с теб все ще споделям аз.

КЛИТОН

Доверието ви е благороден жест,
но заслужавам ли аз тази висша чест?

705 Я да се върнем на любовната ви страст...

СЕДМА СЦЕНА

Дорант, Клитон, Сабина

САБИНА (*подава писмо на Дорант*):
Четете.

ДОРАНТ
От кого?

САБИНА
Лукреция до вас
го праща.

ДОРАНТ (*след като прочита писмото*):
Тръгвам.

Сабина се оттегля, Дорант се обръща към Клитон:

Е, Клитон, нима тук има
съмнение чие е туй прекрасно име?
Безспорния си чар Лукреция усеща,
710 затуй за тази нощ на мен предлага среща.
Е, как допуснал би, че другата се цели
във мен? Та аз не съм пред нея зъб обелил.

КЛИТОН
Съвсем излишно е сега за туй да съдим.
Ще видите коя на срещата ще бъде.

ДОРАНТ
715 А ти се добери до близки на момата
със цел да разбереш каква ѝ е родата.

ОСМА СЦЕНА

Дорант, Лукас

ЛИКАС (*подава му писмо*):

Писмо за вас.

ДОРАНТ

Пак ли?

След като тихо прочита писмото:

Хай да му се не види!

Как е могъл Алсип на мен да се обиди?

Една-едничка нощ бях в столицата аз!

720 Кажи му, че ще съм при него подир час.

Лукас се оттегля, а Дорант продължава сам:

Едва носа си съм подал и ми се пада
любов, женитба и най-ненадейна свада.

Не е чак толкоз зле това като начало,
но щом тъй тръгна ми, загубен съм, за жалост.

725 Тоз, който е припрян, да бърза — прав му път.

Припрените дела най-тромаво вървят.

Хвала на който би от мен по-мъдро съдил!

Отивам при Алсип... Защо ли ми се сърди?

---

[1] Амфион — син на Зевс и Антиопа. Получил от бог Хермес вълшебна лира и дарбата, свирейки с лирата, при строеж на сгради, да кара камъните сами да се подреждат. Б.пр. ↑

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Дорант, Алсип, Филист

ФИЛИСТ

Какво доказахте дотук, юнаци смели?

730 Че всеки би могъл във боя да спечели...

Добре, че включи Бог във спора ви и мен,
така че ни един от вас не бе ранен.

Все пак ви разтървах и тъй като сте квит,
пред вас ще споделя, че чувствам се честит.

ДОРАНТ

735 Не ми е по сърце с друг да делия мегдан,
а този конфликт не бе със нищо оправдан.

Алсип, не ме мъчи! Ти можеш ли ми каза
защо бе този гняв, защо бе таз омраза?

Дали клеветник ме пред тебе накова?

740 Бих искал пред Филист да изясним това.

АЛСИП

О, всичко знаеш ти.

ДОРАНТ

Напротив. Аз се чудя
с какво ненавист в теб могъл съм да възбудя?

АЛСИП

Добре! Увъртане в този случай е излишно:
от две години аз съм влюбен, ала скришно,

745 нещата са наред и ми надежди дават,
но засега поне във тайна те остават.

Но таз, която се закле в любов пред мен
и с чара си държи сърцето ми във плен,

ти си завел на бал — със песни, с угощение —
750 и причини на мен неистово мъчение.
Понеже със това лош номер ми скрои,
завръщането си нарочно ти прикри,
а днеска, за очи, реши да си признаеш
и своя подъл жест пред мен да оправдаеш.
755 Учудвам ти се. Аз почти съм убеден,
че нещо лошо си подготвил против мен.

ДОРАНТ

Ако във мене ти все още се съмняваш,
не бих те аз възпярл в тоз дух да продължаваш,
пък кой е прав, кой крив — дано се разбере!
760 Ала понеже ме познавате добре
и двамата, пред вас открито заявявам,
че таз, която бях поканил на забава,
си има мъж и тя отскоро е дошла
по работа в Париж. Затуй не би могла
765 да бъде днес една от вашите познати.
Алсип, безпочвена остава ревността ти.

АЛСИП

Но щом е тъй, Дорант, то аз съм възхитен,
че мнимият конфликт е вече разрешен.

ДОРАНТ

Приятелю, друг път недей да хващаш вяра
770 на слухове, че те бели ще ти докарат,
и щом като държиш във нещо да сполучиш,
ще трябва най-напред добре да го проучиш.
Е, сбогом. Вярвай в мен.

ВТОРА СЦЕНА

Алсип, Филист

ФИЛИСТ

Въздиша той по нещо...

АЛСИП

За мен, след туй тегло, май идва по-зловещо.

775 Но кой могъл е таз вечеря да предложи?
Кого ли да виня? Какво да предположа?

ФИЛИСТ

Среднощните игри — за други те били са.
Знам, че ви свързва плам любовен със Клариса,
обаче пажът ви зле информиран бил
780 за празника и той затуй ви заблудил.
От него зная аз, че вашата любима
била на гости у Лукреция. Но има
една подробност тук: слугата, който скитал
по тез места, не бил видял, че Иполита
785 и Дафне преди туй в дома й били влезли.
Едва по-късно той съгледал, че излезли
две дами от тоз дом, с лица полузакрити.
Тогаз си наумил да тръгне по следите
на дамите и без да разбере кои са,
790 той предположил, че Лукреция с Клариса
решили са таз нощ да идат на забава,
и, без да ще, Ликас невярна вест ви дава:
видял бил дами как към кораба припират
и музиканти чул как пеят и как свирят...
795 Но стига съм ти с тез подробности дотягал,
нали разбра, че те съвсем не те засягат,
че твойта мила в тоз момент е сладко спяла

и веселби не е ни чула, ни видяла.

АЛСИП

Как съжалявам, че на своята любима
800 аз дигнах лют скандал, без тя вина да има.

ФИЛИСТ

Е, аз ще ви сдобря, ала не ще отмина
и факта, че Дорант бе втората причина
за спора с твоята възлюбена, защото
той вред разказвал как подготвил пиршеството,
805 как бил цял месец тук инкогнито и още,
че с дама някаква на срещи ходел нощем.
А всъщност онзи ден в Париж пристигнал той
и тъкмо тази нощ прекарал във покой.

АЛСИП

Ами гощавката?

ФИЛИСТ

Лъжа е, без съмнение.
810 Или пък той на сън е давал угощение.

АЛСИП

В контактите си с мен Дорант, за своя чест,
достойнство и кураж показвал е до днес.
Достойнството не се поддържа със лъжи.
Ако мъжът е смел и искрен, той държи
815 на думата си и пороците презира,
а за най-лош порок лъжата той намира.
Дорант не е лъжец.

ФИЛИСТ

Да, прям е по природа,
но и послъгва, щом открива в туй изгода.
Така че в случая не се предверявай,
820 от добротата ни все тъй се възхищавай,

но гледай да не се окажеш в заблуждение.
Я представи си туй предълго угощение,
концерта със заря, отрупаната маса...
Че как това било стъкмено за два часа?
825 Та Бог ли на Дорант склонил е да изпрати
нарочни кухненски вълшебни апарати?
Тоз, който като нас на тез лъжи се хваща,
за доверчивостта прескъпа дан ще плаща.
Аз лично схванах, че Дорантовите глуми
830 са в разрез несъмнен с Клитоновите думи.
А ти?

АЛСИП

Понеже бях от ревност заслепен,
повярвах, а това бе гибелно за мен.
Но стига с тоз Дорант и с дързостта му низка,
че трябва прошка от Клариса да поискам.
835 Дано отвърне ми с великодушен жест!

ФИЛИСТ

Я остави на мен да действам, но не днес,
а утре. Трябва тъй да й предам нещата,
че да ме слуша тя със радост във душата.
Навярно в тоз момент все още е сърдита
840 и би те срещнала с омраза ядовита.

АЛСИП

Филист, като че взе да ми просветва вече...
Май с Изабела тя се мярка надалече,
но по-добре ще е да я не срещам гневна —
да се не смее тя след туй на мойта ревност.

ТРЕТА СЦЕНА

Клариса, Изабела

КЛАРИСА

845 Да идем, Изабел, Лукреция да срещнем.

ИЗАБЕЛА

Защо да бързаме? Туй никак не е спешно.
Тя има според мен респект голям към вас,
щом онова писмо стъкмено бе завчас.

КЛАРИСА

И аз, щом нужно е, не бих се колебала.
850 Ти от балкона й Жеронт да си видяла?
А неговият син, от татко си прехвален,
тоз непознат води с мен разговор разпален.

ИЗАБЕЛА

И на Лукреция Дорант посочих аз.
Жеронт се готвеше да тръгне и тогаз
855 Сабина, щом видя сина му, бързешката
въпросното писмо му пъкна във ръката.

КЛАРИСА

Но, Изабела, той си служи със лъжи.

ИЗАБЕЛА

Отдавна от таквиз лъжци светът гъмжи.
Единствен ли Дорант, тоз ученик наглед,
860 придавал си е вид на кавалер напет?
Стотици са онез, които имат мания
да казват, че били на фронта във Германия;
сътс плам говорят те за битки страховити,

за поражения и за коне убити,
865 а пък извън Париж безмълвно се спотайват.
Те газетарските прийоми поназнайват,
за очевидци се представят и рисуват
сраженията тъй, като че ги сънуват.
Според Дорант, щом са девойките сърцати,
870 най-често падат си по храбрите солдати,
та дама като вас за идол да го смята
с перо на шапката, а не с перо в ръката.
Със цел да ви плени, той много се натиска
да мине за такъв, какъвто му се иска;
875 Намислил е на вас чаровен да се стори
и е решил с език учтив да ви говори.

КЛАРИСА

В измамите Дорант е спец със свой тертип —
след като метна мен, праметна и Алсип,
а той, ревнивецът, втълпил си бил в главата,
880 че на гуляй с Дорант била съм край реката.
Не знам кой би могъл на туй да хване вяра,
а ето че Алсип вини ме в изневяра.
След срещата с Дорант той цяла нощ не мигнал
и даже луд скандал подир това ми вдигна.
885 Говори ми за бал, за танци и за песни,
и за богат гуляй със ястия чудесни,
които ред по ред поднесли на софрата.
От притеснение ме заболя главата.

ИЗАБЕЛА

От туй съдете, че обича ви Дорант
890 и че постъпил е нечестно, но с талант,
та пред Алсип да ви изложи, и тогаз,
от ревност обладан, да скъса той със вас.
И същевременно се сетил да предвиди
къде, кога и как баща му да се види
895 с баща ви, та до брак нещата да докарат,
понеже със Алсип успял бил да ви скара.

Бащата на Дорант разбрал се е с баща ви,
а щом обича ви синът и ви се нрави,
то всичко е наред.

КЛАРИСА

Не ща подобен ред...

ИЗАБЕЛА

900 Сърцето ви нима не ще такъв късмет?

КЛАРИСА

Ако като късмет таз хитрост оценяваш,
на другите лъжи каква оценка даваш?
Та той е сключвал брак, без никой да го знае.
Баща му си признал пред татко, че се кае
905 за случилото се, и изчервил се даже.

ИЗАБЕЛА

„Голям измамник бил!“ — и аз така ще кажа.
Със набор от лъжи, ей тъй за забавление
той мами, без да е с коварно намерение.
Във случая не бих могла да кажа аз
910 каква изгода той извлякъл би от вас.
Но за какво ще си говорите сега
и как ще свършите — със смях или с кавга?

КЛАРИСА

Как бих се радвала, ако се той смути...

ИЗАБЕЛА

Дваж по-добре ще е от срам да се гнети.

КЛАРИСА

915 От любопитство бих желала да се видим.
Но погледни — към нас в тъмата някой иде.
Я у Лукреция с мен влез — ако това е
Дорант, той нас ще ни със сигурност познае.

Нали изпратих му писмо от нейно име.

920 Е, за резерва аз все пак Алсип си имам —
за случилото се не е той в неведение
и вярвам, че не е във лошо настроение.

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

ДОРАНТ

Според писмото тя очаква ме сега
и тук.

КЛИТОН

Тъй каза ми и старият слуга.
925 Красавица е тя... Със сигурност се знае,
че е от виден род — баща ѝ съдия е.
Щом и Лукреция прибягва до лъжата
тъй, както вие, дваждж ще вкусим от шегата.
Да има тя такъв талант поне за час,
930 кълна се, че от смях ще си умра тогаз.
Ех, ако можеше в решителни моменти
като лисица тя с чалъм да ви изменти.
Как бих се насладил на номера` двустранни!

ДОРАНТ

Тоз ценен божи дар е само за избрани.
935 Тук трябва остър ум и такт да притежаваш,
не бива да грешиш и да се изчервяваш.
В тоз миг отваря се прозорецът ѝ. Виж.

ПЕТА СЦЕНА

Клариса, Лукреция и Изабела, на прозореца;

Дорант и Клитон, под прозореца.

КЛАРИСА, на Изабела

Ти трябва, Изабел, най-щателно да бдиш.

ИЗАБЕЛА

Когато вашият старик прекрачи прага,
940 ще ви предупредя, приятелко, веднага

Изабела се отдалечава от прозореца и вече не се показва.

ЛУКРЕЦИЯ

Той с татко може би беседа дълга има...
Внимавай — говори с Дорант от мое име.

КЛАРИСА

Дорант ли е?

ДОРАНТ

О, да, госпожо. Туй съм аз,
за да живея и умра заради вас.

ЛУКРЕЦИЯ, на Клариса.

945 Тъй ще флиртува той и с тебе може би.

КЛАРИСА, на Лукреция.

Усилията си излишно ще хаби.
Дали пък по гласа не ще ме разпознае?

КЛИТОН, на Дорант.

Гласът ми е познат — Лукреция това е.

ДОРАНТ, *на Клариса*.

От миналото бих изтрил без капка жал
950 тез дни, в които аз не съм бил ваш васал.
Не зная как без вас живял бих занапред...
За мен туй значи смърт или живот триклет.
Една предълга смърт. Та как да не желая
да съм ваш верен роб! Как да не го призная!

КЛАРИСА, *на Лукреция*.

955 Той, драга, и на теб все тази песен пее.

ЛУКРЕЦИЯ, *на Клариса*.

И чувства, и лъжи безспир пред всяка сее.

ДОРАНТ

Обричам своите дни на ваше подчинение
и в жертва бих ги дал на вас без съжаление.
Госпожо, вярвам, че не ще се въздържите
960 тежненятия си на мен да доверите?

КЛАРИСА

Бях мислила да ви направя предложение,
но виждам вече, че това ми намерение
не ще се сбъдне.

ДОРАНТ

Как? Кой може да оспори,
че аз на този свят за вас бих всичко сторил?

КЛАРИСА

965 Дори да сключим брак, макар че сте венчан?

ДОРАНТ

Да съм венчан? Ах, кой мошеник обигран
си прави таз шега, измисли таз измама?

КЛАРИСА

От вас по-обигран измамник?

ЛУКРЕЦИЯ, *на Клариса*.

Явно няма.

ДОРАНТ

Не лъжа никога... Ако тъй някой смята...

КЛАРИСА

970 Не смятайте, че съм наивна, глуповата.

ДОРАНТ

Ако ви лъжа, гръм да тресне мойто тяло...

КЛАРИСА

Лъжецът се кълне за щяло и не щяло.

ДОРАНТ

Ако сте имали за мен не лошо мнение
и го подлагате в момента на съмнение,
975 ще ви докажа аз без капка колебание,
че за съмнение не виждам основание.

КЛАРИСА, *на Лукреция*.

Изглежда искрен... Как с наивитет прикрива
той своята същина нахална и лъжлива!

ДОРАНТ

За да ви убедя, изказвам днес и тук
980 аз своя твърд обет да стана ваш съпруг.

КЛАРИСА

Поели бихте тоз обет пред триста дами.

ДОРАНТ

Издигате със тез слова значимостта ми
и множество мъже ще си умрат от завист.

КЛАРИСА

Каква отплата да очаква наглостта ви?

985 Млад мъж, представящ се за славен генерал,
чул само дрънкане на чаши и цимбал.

Откакто е в Париж един ден само мина,
а казва, че берял тук лаври от година;
мъж, който цяла нощ в леглото си е спал,

990 а пък се хвали, че богат банкет е дал,
и брак е сключил, пък се пише за ерген.

Ха казвайте, че бил той искрен и почтен.

Какъв е този мъж? — вас искам да попитам.

КЛИТОН, *на Дорант*.

Успеете ли, за изкусен ще ви считам.

ДОРАНТ, *на Клитон*.

995 Добре ще наредя нещата, нямай страх.

На Клариса.

Вините ме в лъжи, но цел си има в тях,
един ден и на вас полезни ще се сторят.

За най-парливата днес искам да говоря.

Брак имам, но е мним: тоз номер един ден

1000 ще бъде и от вас самата одобрен.

Заслужих си чрез тоз подход гнева ви аз,

ала причината, госпожо, бе във вас.

КЛАРИСА

Как тъй във мен?

ДОРАНТ

Така. Тогаз не виждах как...

КЛИТОН

Май някаква лъжа ще съчините пак

ДОРАНТ, на *Клитон*.

1005 Ще ти изтръгна аз нахалния език.

На Клариса.

Решил бях ваш слуга до сетния си миг
да бъда, но тогаз не бе възможно — друга
баща ми искаше да взема за съпруга.

КЛАРИСА, на *Лукреция*.

Я, ново два̀йсет. Чуй!

ДОРАНТ

Лукреция, с тоз ход

1010 целях да се отдам на вас за цял живот.

С измисления брак аз исках да попреча
на туй, което бе скроил баща ми вече.

Упреквайте ме, че показвах се неверен,
и ме наричайте коварен, лицемерен,

1015 но моята душа на вас се е отдала.

Не заслужавам ли поне за туй похвала?

В един ярем със вас аз искам да се впрегна
и всеки друг хомот тогаз ще пренебрегна.

Уверен, че добре със вас ще се получи,

1020 реших се да твърдя, че с друга брак съм сключил.

КЛАРИСА

Сърдечният ви плам е лумнал твърде рано,
съмнението ми във вас е оправдано.

Как тъй в душата ви ще лумне буен плам,
след като вие ме познавате едва̀м?

ДОРАНТ

1025 Аз знам, че майка ви оставя ви сираче,
че вашият баща известен е с това, че
бидейки съдия, се радва за момента

на десетхилядна осигурена рента,
че брат ви е убит при тежки боеве,
1030 че вашата сестра се Юлия зове.
Кажете ми сега добре ли ви познавам?

КЛАРИСА, *на Лукреция*.

Добре е осветлен — надежди с туй ти дава.

ЛУКРЕЦИЯ, *на себе си*.

Дано!

КЛАРИСА, *на Лукреция*.

Я по-добре да вникнем в тази история.

На Дорант.

С вас за Клариса бих желала да говоря:
1035 един приятел ваш държи да ви попитам
дали тя за жена ще му подхожда.

ДОРАНТ

Считам,

че ме изправяте пред ново затруднение.
Душата си открих за вас със намерение
да ви покажа, че за мним брак ви говорих,
1040 за да се отърва от друг. Това аз сторих,
защото моето сърце за вас гори,
а за Клариса днес не сещам се дори.

КЛАРИСА

Но вие, според мен, изглеждате преситен:
Клариса има чар и е от род елитен;
1045 ако Лукреция прекрасна ви се вижда,
и при Клариса куп поклонници прииждат.

ДОРАНТ

Но от недъг, уви, тоз чар кларисин страда.

КЛАРИСА

В какво е тоз недъг?

ДОРАНТ

В туй, че не ми допада.

Та аз бих предпочел веднага да замина

1050 за Турция и брак да сключа със туркия.

КЛАРИСА

Пък аз чух, че сте я държал днес за ръката

и за любов сте й говорел шепнешката...

ДОРАНТ

Кой ли подлец пред вас скалъпил е това?

КЛАРИСА

Подлецът се закле във своите слова.

ДОРАНТ

1055 О, Боже!...

КЛАРИСА, *на Лукреция*.

Чу ли го?

ДОРАНТ

Да пукна тук тозчас,

ако съм днеска бил със друга освен с вас!

КЛАРИСА

Това безочие, как бих го изтърпяла

след туй, което съм и чула, и видяла?

Та вие лъжете, кълнете се без мяра

1060 и нагло искате на вас да хвана вяра.

Махнете се оттук — веднага, незабавно!

В подобни случаи ми става и забавно...

С мнозина като вас така съм си играла,

че удоволствия безброй съм изживяла.

ШЕСТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

КЛИТОН

1065 Уви, видяхте как тоз номер бе разкрит.

ДОРАНТ

Наистина, Клитон, усещам се пребит.

КЛИТОН

Аз впрочем смятам, че успехът несъмнен е
и приемът, все пак, не бе лош, според мене.
За неудачите виновно бе най-вече

1070 присъствието ми — то всъщност ви попречи.

ДОРАНТ

Кой знае? Може би.

КЛИТОН

Аз най-добре го зная.

ДОРАНТ

Със съжаление признавам, че накрая
пропадна моят план.

КЛИТОН

А я си представете,
че се открие шанс тоз план да продадете
1075 и срещнете клиент, желаещ да го вземе...
Продайте му това съкровище без време.

ДОРАНТ

Защо на моя плам се гледа с подозрение?

КЛИТОН

Защото лъжете във всяко изречение.

ДОРАНТ

Все правда казвам аз...

КЛИТОН

Да, тъй лъжецът смята,

[1080](#) а всъщност все лъжи изригва му устата.

ДОРАНТ

Ще проверим дали се правдата запазва,
от друга някоя уста ако се казва.

Но време е за сън. Дано, дордето спим,
провидим със какво и как да убедим

[1085](#) неверниците, че от лунното влияние
зависи тяхното душевно състояние.

И за жената туй важи — мени се тя.

Дано е утрото по-мъдро от нощта.

ЧЕТВЪРТО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Дорант, Клитон

КЛИТОН

Май твърде рано с вас дойдохме тук, защото
1090 Лукреция сега навярно е в леглото.

ДОРАНТ

Късметът идва най-случайно някой път...
Аз и на сън не съм видял подобен кът.
В прозореца й взрях, надявам се да мога
да сложа скоро край на своята тревога.

КЛИТОН

1095 В съня си, апропо, открихте ли лесния,
за да се справите със тази бъркотия?

ДОРАНТ

Досещам се, Клитон, че само преди ден
свой съкровен секрет ти сподели със мен —
че с щедрост в любовта мъжът успява лесно.

КЛИТОН

1100 Но май сте ползвали секрета неуместно,
че той единствено кокетките склонява.

ДОРАНТ

Знам, че Лукреция се с мъдрост отличава
и че с подаръци не мога я спечели.
Достойнство има тя — дори да са умели
1105 поклонниците й, все пак им устоява.
Обаче с тоз секрет езикът им успява
да съблазни и най-почтеното съзнание.

Не бих аз подценил подобно начинание.
Ако се видя пак с оназ девойка, дето
1110 дойде при мен и ми предаде писъмцето,
ще ползвам благ език, ще давам вещи скъпи,
тъй че Лукреция най-сетне да отстъпи.

КЛИТОН

Подходът е добър — по себе си аз съдя:
ако държиш на мен, защо да те отпъдя?
1115 Щом някой от любов подаръци ми дава,
как няма аз да съм към него мил тогава?

ДОРАНТ

Подобно мнение споделят днес мнозина.

КЛИТОН

Аз искам бих, преди да дойде тук Сабина,
да разбера от вас дали наскоро в бой
1120 участвал е Алсип, как биел се е той?

ДОРАНТ

Бой със кого?

КЛИТОН

Не знам. Ала според мълвата
при него и при вас май сходни са нещата.
За час ако се бях от вас отдалечил,
в неправилен подход аз бих ви уличил.

ДОРАНТ

1125 Нали с Лукреция за малко се видяхте?

КЛИТОН

Нима тогаз на мен тоз номер изиграхте?

ДОРАНТ

Дуелът вчера бе и аз заклех се даже,

че нищо никому за него не ще кажа.
Но ти за мене си най-близък събеседник,
1130 а на сърцето ми единствен изповедник
и тайни аз от теб не бих могъл да имам.
От месеци наред с Алсип сме в несравнима
вражда — в Поатие последва свада пряка,
околните тогаз ни помириха някак,
1135 обаче със това враждата не прекъсна,
тъй че развързката остана за по-късно.
При срещата ни тук така ненавистта ни
възпламени се, че със гняв му се заканих,
че ще го чакам с меч извън града наскоро,
1140 та без свидетели решен да бъде спорът.
При боя дважди аз в гърдите го улучих,
така че няма как смърт пак да му се случи.
Той цял потъна в кръв.

КЛИТОН

Но да не е умрял?

ДОРАНТ

Така изглеждаше.

КЛИТОН

Ах, как ми стана жал!

1145 А бе добър!... Дано във небесата той...

ВТОРА СЦЕНА

Дорант, Алсип, Клитон

АЛСИП

Да знаеш само как се радвам, друже мой!
Дойде баща ми.

ДОРАНТ

Е, туй радост ли ти носи?

КЛИТОН, на *Дорант*.

Тук ще изникнат май нечакани въпроси.

ДОРАНТ

Да се зарадваш, че баща си си видял —
1150 такова чувство аз бих рядко изживял.

АЛСИП

Щом радост истинска духа ти завладее,
тозчас ще проличи причината къде е.
Приятелю мой, знай, че в този чуден ден
Клариса своята съдба ще свърже с мен.
1155 Баща ми чакахме, за да подпишем брак.

ДОРАНТ

Загадъчно си е това за мен все пак.
Е, радвам се и аз. При нея ли отиваш?

АЛСИП

При нея, за да ѝ предам таз вест щастлива.
А пък държа и ти да знаеш новината.

ДОРАНТ

1160 Приемам я и аз със радост във душата,
щом нищо не грози от днеска любовта ти.

АЛСИП

Аз трябва, докато отдъхва вкъщи тати,
да се захвана сам със някои задачи.

КЛИТОН, *на Дорант*.

Умрял бил, а сега добре се чувства, значи...

АЛСИП

1165 Аз всъщност в този момент не чувствам притеснение,
но ще ме извиниш за мойто нетърпение.
Довиждане.

ДОРАНТ

Дано е бракът ти щастлив!

ТРЕТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

КЛИТОН

Умрял бил! Не върви при мен тоз ход лъжлив!
Нали уж бях за вас най-близък събеседник
1170 и на сърцето ви единствен изповедник?
Със тези качества все още се надявах,
уви, че чак таквиз лъжи не заслужавах.

ДОРАНТ

Та ти не вярваш ли, че имаше дуел.

КЛИТОН

Във всичко вярвам, щом в това е вашта цел,
1175 но номерата ви безчетни са. Човек
е нужно, щом е с вас, да бъде все нащрек.
Евреин, мавър, швед — та кой не би се хванал
на тях?

ДОРАНТ

Ти чудиш се как тъй Алсип бил станал,
след като мъртъв аз го проснах на тревата.
1180 А колко чудеса се случват по земята?
За симпатичен прах навярно ти си чувал —
той рани всякакви в най-кратък срок лекува
и дава винаги чудесни резултати.

КЛИТОН

А може би не са чак толкоз чудновати.
1185 Със симпатичен прах кой нов живот би вдъхнал
на този, който е при лют дуел издъхнал
и то когато с меч двукратно е прободен?

Как ден подир това за брак ще бъде годен?

ДОРАНТ

Но този прах, Клитон, е най-обикновен
1190 и много остарял. Но е изобретен
друг, който за момент умрели съживява —
едва си им го дал и на крака те стават,
но ползването му е под секрет голям.

КЛИТОН

Кажете ми го и до гроб ще служа вам.

ДОРАНТ

1195 Аз бих ти го разкрил и ти ще си честит,
обаче в три слова еврейски той е скрит,
а ти не би могъл да ги произнесеш
и полза тоз секрет не ще ти донесе.

КЛИТОН

Нима владеете еврейски?

ДОРАНТ

Да, перфектно,
1200 и ред езици аз използвам най-коректно.

КЛИТОН

От тез езици ли сте сведения взели
и като за кайма на ситно сте ги смлели,
та с тях изкусно да скалпвате лъжите.
Във себе си цял склад със истини държите,
1205 ала стоят под ключ.

ДОРАНТ

Нахалник неразбран!

А, ето татко.

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Жеронт, Дорант, Клитон

ЖЕРОНТ

Ах, как търсих те, Дорант.

ДОРАНТ

А аз пък вас не съм... Не знам защо тъй става,
че татко често ми покоя нарушава.

Туй дразни ме — нали съм зрял човек все пак.

ЖЕРОНТ

1210 Ненарушим съюз предвижда всеки брак
и аз се чудя кой в тоз свят би разделил
онез, които Бог чрез брак е съюзил?

С таз мисъл във ума, аз питах се безспир
дали ще срещна тук жена ти най-подир.

1215 Аз плановете ти днес вече знам какви са
и на баща й ей това писмо написах,
за да го уверя, че с радост във сърцата
във своя дом ще му приемем дъщерята.

Ще отбележа, че съдбата й отрежда

1220 на моите старини да вдъхва тя надежда.

След някой ден у тях ще пратим не слугата,
а тебе, сине мой, та лично ти ръката
да й поискаш, че таз чест на теб се пада.

ДОРАНТ

Баща й сигурно ще бъде изненадан...

1225 Аз впрочем съм готов. И тъй ще съм щастлив,
но нейният баща, уви, ще е против.

Та тя е бременна.

ЖЕРОНТ

Тъй ли?

ДОРАНТ

Във седми месец.

ЖЕРОНТ

Ах, колко щастие ми тази вест донесе!

ДОРАНТ

Нали не искате на риск да се излага?

ЖЕРОНТ.

1230 О, не! Щом този скъп залог ми го налага,
ще чакам, та нали за туй се молах аз
и ето, че и Бог се вслуша в моя глас.

Ах, колко съм честит, че тъкмо тъй се случи.

Отивам си. Щом таз чудесна вест научих,

1235 в писмото е добре да подчертая също,
че нужно е да бдят над нея всички вкъщи —
нали на тоз отрок ще мога да разчитам.

ДОРАНТ, *на Клитон.*

Усети ли какво доволство той изпита?

ЖЕРОНТ, *обръщайки се към Дорант.*

Но му пиши и ти.

ДОРАНТ

За туй не се косете.

1240 Ах, колко е добър!

КЛИТОН

Завръща се. Мълчете.

ЖЕРОНТ

А я ми припомни как твоят тъст го викат,

че трябва името да сложа върху плика.

ДОРАНТ

Това ще сторя аз, така че си вървете
спокойно — този труд на мене оставете.

ЖЕРОНТ

1245 Но трябва почеркът един и същ да бъде.

ДОРАНТ

Нима ще вземе той по почерка да съди
за нашето писмо.

ЖЕРОНТ

Все пак ще си личи.
Не ще ли се от туй баща й докачи?

ДОРАНТ

Не, той не е такъв.

ЖЕРОНТ

Е, казвай по-чевръсто,
1250 че чакам...

ДОРАНТ

За какво?

ЖЕРОНТ

За името на тъста.

ДОРАНТ

Пирандър.

ЖЕРОНТ

Преди туй ти инак го нарече.
Май беше Армедон. Да, спомням си го вече.

ДОРАНТ

Така е. Другото е име на имение —
със него бил познат във свойто поделение.

1255 Пирандър, Амедон — известен е и с двете:
с което ви се ще, със него го зове.

ЖЕРОНТ

С две имена и днес май срещат се в тоз град,
а имаше ги и когато аз бях млад.

Е, сбогом, тръгвам си.

ПЕТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

ДОРАНТ

Ха здраве му кажи.

КЛИТОН

1260 И памет трябва, щом прибягваш до лъжи.

ДОРАНТ

Видя ли как умът замести паметта?

КЛИТОН

О, ще се изяснят наскоро ред неща,
но сторихте, уви, погрешна стъпка вие
и другото сега не може да се скрие.

1265 Лукреция разбра тоз номер, а Клариса
пред вашите лъжи със право се стъписа
и би могла да ви намрази чак до там,
че да почувствате смущение и срам.

ДОРАНТ

Да, то си е за срам, по тоз въпрос не споря,
1270 но аз с Лукреция ще трябва да говоря.
Я виж, за мой късмет Сабина се задава.

ШЕСТА СЦЕНА

Дорант, Клитон, Сабина

ДОРАНТ

Чуй, драга, снощи бях обхванат от такава
възбуда, че в мига, когато ми остави
писмото, аз, уви, отминах и забравих
1275 да ти благодаря. Виж днес какво ти давам.

САБИНА

Но, господине...

ДОРАНТ

Дръж.

САБИНА

Това ме задължава...

Та аз не съм...

ДОРАНТ

Вземи.

САБИНА

Но как?

ДОРАНТ

Вземи най-сетне,
за непризнателен не искам да ме сметнеш.
Ръката си подай.

КЛИТОН

Какви фасони тъпи!
1280 Ще я науча аз как трябва да постъпи.

Знай, мила моя, че за твойто въздържание
във този случай аз не виждам оправдание.
И двете си ръце към мене ти подай,
че нищо укорно в туй няма. Не се май!
1285 Не е въпрос на чест, че някой дар ще вземе:
Вземи си своето сега, а не след време.
Щом видиш, че ваят от облака пари,
дори сърцето си за тях ти разтвори.
Това не е порок за свестния човек,
1290 щом с шепи ги гребат мнозина в този век,
Най-умно ще да е да се сприятелим
и този ценен дар със теб да поделим.

САБИНА

Не прекаляваш ли?

ДОРАНТ

Приятелко, наскоро
аз друго нещо бих желал за теб да сторя.
1295 Ала все пак държа да знам дали ще щеш
ответа ми да й надлежно предадеш?

САБИНА

Добре, ще го предам, но с малко страх, защото
не зная дали тя ще прочете писмото.
Но ще се отзова.

КЛИТОН, на Дорант.

Видяхте, че дотук
1300 тъй мека беше тя — почти като памук.

ДОРАНТ, на Клитон.

Е, мина номерът тоз път.

На Сабина.

Да се надявам,
че засега от мен не се тя отвращава.

За резултатите ще дойда подир час.

САБИНА

За случилото се ще чуете тогаз.

СЕДМА СЦЕНА

Клитон, Сабина

КЛИТОН

1305 Добрият резултат не иска много думи,
ти виждаш, че тоз мъж играе с крупни суми.
Та аз заради теб бих сторил куп неща.

САБИНА

Осигури дъжда, пък друго аз не ща.

КЛИТОН

Как бързо схващаш ти!

САБИНА

Но аз не от незнание

1310 в редица случаи показвам въздържание.
Със вещината си, със своята доброта
печеля туй, що ти постигаш с алчността.

КЛИТОН

Щом веща си, кажи, при твойта упоритост,
как моят господар могъл би да изпита
1315 доволство от това, че би все пак успял?

САБИНА

Понеже той престиж добър си е създал,
ще споделя сега с теб своята тайна лична:
Лукреция не ми изглежда безразлична
към него — тази нощ не спа изобщо. Знай,
1320 че, го обича, но половинчато май.

КЛИТОН

Е, щом обича го едва наполовина,
с какво ли право тъй измъчва го, Сабина?
Та моят господар все пак цена си има,
а тя отвърща му с ненавист доловима.
1325 Таз половин любов не крие ли измама?
Аз бих му дал съвет да скъса с тази дама.

САБИНА

Да не прибързва. Тя обича го все пак.

КЛИТОН

А как отвърща му — едва ли не с кривак.
Нима нормална е една такваз отплата?

САБИНА

1330 Тя чувства се като притиснат до стената,
обича го, ала сърцето ѝ се свива...
Та как би вярвала на таз уста лъжлива?
Нали в Тюилери те вчера се видели
и той говорел ѝ все врели-некипели.
1335 Лъжа излиза, щом Дорант уста отвори.

КЛИТОН

Лъжецът някой път и истини говори.

САБИНА

Но как разсеял би с туй нейното съмнение?

КЛИТОН

Все още чака той от нея снизхождение
и затова нощес въздишаше злочесто.

САБИНА

1340 А може би и ти полъгваш доста често.

КЛИТОН

Обидна клевета току-що ти изрече.

САБИНА

А знаеш ли дали е той разлюбил вече
Клариса?

КЛИТОН

Въобще не я е той обичал.

САБИНА

Тогава на печал сам да не се обрича.

1345 Лукреция го в миг позна и ме помоли
да се покажа с цел да разбере какво ли
Дорант ще сподели и щом даде обет
за обич, то тогаз било би всичко в ред.
Върви си и бъди уверен, че аз знам
1350 от туй, което чух, какво да й предам.

КЛИТОН

Добре. И знай, че щом успееш този път,
така ще сторя, че да завали дъждът.

ОСМА СЦЕНА

Лукреция, Сабина

САБИНА

Ще видя ей сега едно лице щастливо.

А, ето го. Защо е тъй нетърпеливо?

1355 Какви очи! Май сте любимия видяла...

ЛУКРЕЦИЯ

За него ти какво си чула и разбрала?

САБИНА

Дорант е явно ваш — твърдя ви го, защото
хем аз от тях го чух, хем пише го в писмото.

ЛУКРЕЦИЯ

О, пак се прави той на страстно влюбен мъж.

1360 Със тези номера е тръгвал неведнъж.

Не вярвам в ни една от него чута дума.

САБИНА

Съгласна съм със вас, но вярвам в тази сума.

ЛУКРЕЦИЯ

Той даде ти я в дар?

САБИНА

Е, да.

ЛУКРЕЦИЯ

И ти я взе?

САБИНА

Защото виждах, че смут силен ви обзе;
1365 за да ви убедя, че той по вас гори,
взех доказателства възможно най-добри.
Осланям се на вас да кажете дали
тоз толкоз щедър мъж обича ви или
във случая си е послужил със измама.

ЛУКРЕЦИЯ

1370 Аз възражение против дара ти нямам,
ала от твоя дълг тоз дар те отклонява.
Със себе си друг път недей ме занимава.

САБИНА

А на Дорант какво да му предам тогаз?

ЛУКРЕЦИЯ

Че без да го чета, писмото скъсах аз.

САБИНА

1375 И ползата за мен изчезва безвъзвратно...

ЛУКРЕЦИЯ

Все пак кажи му ти и нещо по-приятно,
накратко спомени за женските привички,
за туй, че времето ни прави по-добрички.
Изрично му предай къде и в кой час точно
1380 със него бих могла да имам среща очна;
не искам той да ме безсрамно разиграва.

САБИНА

Да знаехте какви тревоги изживява,
как стене и скърби със сълзи във очите,
във неговия плам не ще се усъмните.

ЛУКРЕЦИЯ

1385 Със цел да посмекчиш тез мъки и беди,
надежда му вдъхни, но сдържана бъди:

до отчаяние не ща да го докарвам,
но да не мисли той, че сляпо ще му вярвам.

ДЕВЕТА СЦЕНА

Клариса, Лукреция, Сабина

КЛАРИСА

При тебе и Дорант нещата са наред,
1390 аз губя го, ала излиза ми късмет
с Алсип — баща му е пристигнал във Париж.

ЛУКРЕЦИЯ

И от тревогите ще се освободиш?

КЛАРИСА

Да, свършват вече те. Но пък и ти за нова
победа странна си със сигурност готова.
1395 Той каза, че...

САБИНА

Ако ви лъжеше преди,
сега е искрен — той в това ме убеди.

КЛАРИСА

Той — искрен? Може би. С голямо „МОЖЕ БИ“.

ЛУКРЕЦИЯ

Със слава на лъжец той вече се сдоби
и ако продължи с таз практика лъжлива,
1400 аз няма все така да бъда доверчива.

КЛАРИСА

Щом тъй се е разкрил и все така го любиш,
играй играта си и няма да загубиш.

ЛУКРЕЦИЯ

Ах, как ще издържа? Да му повярвам — може;
ала да му отдам любов — недай си боже.

КЛАРИСА

1405 Да любиш, туй е чест, и почит и заслуга,
любов и вяра — те вървят една със друга
и толкоз близки са, че който е обичан,
обиква на свой ред и във любов се врича.

ЛУКРЕЦИЯ

Но любопитството въз някои сърца
1410 въздейства, както им въздейства любовта.

КЛАРИСА

Ще му повярвам, щом туй би го задължило.

САБИНА

Дърдоренето ви мен лично би вбесило.
От него полза аз не виждам, разберете,
сладникавия си език изоставете.
1415 С туй бръщолевене на себе си вредим.

ЛУКРЕЦИЯ

Я нека настрани таз луда да държим.
Когато вчера с нас в Тюилери той беше
и ред любезности на тебе ти шептеше,
ти май го слушаше с известно увлечение.
1420 От любопитство ли, или пък от вълнение?

КЛАРИСА

От любопитство бе: извикваха в мен смях
хвалебствията му — затуй ги изтърпях.

ЛУКРЕЦИЯ

Че на писмото му и аз тъй реагирах —
в действителност любов във него не намирах.
1425 От любопитство го прочетох и разбрах,

че просто бе успял да предизвика смях.

КЛАРИСА

Беседа и писмо са две неща различни:
писмото прави чест, беседата развлича.
Късметът ти на мен доволство ще достави
1430 и в никой случай аз не ще изпитам завист.

ЛУКРЕЦИЯ

Сабина да рече, че го разкъсах с яд.

КЛАРИСА

Не би довело туй до хубав резултат.
Е, любопитна си...

ЛУКРЕЦИЯ

От тебе пример взимам.

КЛАРИСА

Да идем в църквата, че служба там ще има.

ЛУКРЕЦИЯ

1435 Но видиш ли го там, постъпвай, както знаеш.

САБИНА

В тоз случай, според мен, не бива да се маеш.
Аз зная от какво е вашето мъчение
и бих могла да ви предложа изцеление.
Вол срещне ли те, ти го за ротата дръж.

ЛУКРЕЦИЯ

1440 Съветът е добър.

САБИНА

Да приберем тоз дъжд.

ПЕТО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Жеронт, Филист

ЖЕРОНТ

Ах, как се радвам аз на таз щастлива среща,
защото тъкмо тя в момента ме подсеща
да ви попитам, щом в Поатие били сте
и сте се ровили във куп справочни листи,
1445 дали ви е познат Пирандър — от каква е
рода той и какво за тоз човек се знае.

ФИЛИСТ

Пирандър? Кой ли е?

ЖЕРОНТ

В Поатие живял,
от благороден род, но малко обеднял.

ФИЛИСТ

С туй име, Бога ми, на мен не е познат
1450 ни благородник, ни друг някой в този град.

ЖЕРОНТ

А някой Армедон да е попадал вам?
И с двете имена той бил известен там.

ФИЛИСТ

И този не го знам.

ЖЕРОНТ

Той на Орфиза бил
баща — а нея Бог я с чуден чар дарил.
1455 И туй момиче със завидна красота

било възславяно навред из областта.

ФИЛИСТ

Орфиза, Армедон, Пирандър, според мен,
в Поатие не са живели нито ден.
Друг питайте, щом в мен не вярвате.

ЖЕРОНТ

Твърдите

1460 с увереност това със цел да защитите
сина ми, но аз знам, че влюбен е в Орфиза,
че някакъв съсед видял го е да влиза
при нея, че там бил от други изненадан,
извадил пистолет, но след жестока свада
1465 принуден се видял да сключи с нея брак.
Подробно всичко знам. Понеже съм добряк,
не се възпротивих. Ще бъде безпредметно
във този случай да показвате дискретност

ФИЛИСТ

Та значи тайно брак е сключил той тогава.

ЖЕРОНТ

1470 Но аз, като баща, таз волност му прощавам.

ФИЛИСТ

Кой каза ви го?

ЖЕРОНТ

Той.

ФИЛИСТ

Е, щом е споделил
това пред вас, Дорант не ще е нищо скрил.
Той по-добре от мен подробностите знае
и със измислици не ще ви замотае.

1475 Безспорно е дарен с добро въображение,
а пък на мене все е липсвало прозрение.

ЖЕРОНТ

Нали не искате да се съмнявам в нещо?

ФИЛИСТ

О, не, не. Всичко той представя много вещо.
Но той поднесе ни такваз гощавка вчера,
1480 че всеки подозря известна далавера.
Та ако бракът е по същата метода,
то той е в крак със най-съвременната мода.

ЖЕРОНТ

Защо е този ваш стремеж да ме гневите?

ФИЛИСТ

И вие, както аз, все пак ще издържите.
1485 Ще бъда откровен: ако Дорант е взел
Орфиза за жена и всеки е приел
тоз брак, родата ви ще е доволна много.
Тук нищо аз не ще добавя... Хайде сбогом.

ВТОРА СЦЕНА

ЖЕРОНТ

О, луди младини, о, тежки старини,
1490 о, срам за моите старешки сиви дни,
та има ли баща по-жалък под небето
или добро сърце, от моето по-клето?
Измамник е Дорант, ала не отмиля ми,
измами мен и мен подтикна към измами,
1495 говорейки с език на шарлатан изпечен.
Да му пригласям той дори и мен увлече,
но от лъжите му на мене ми додея
да се червя и в срам небивал да живея.
Аз тъй съм доверчив, че все ме разиграва
1500 и с добротата ми той злоупотребява

ТРЕТА СЦЕНА

Жеронт, Дорант, Клитон

ЖЕРОНТ

Ти доблест имаш ли?

ДОРАНТ

Таз среща ме смущава...

Та щом съм ваш син, кой в това ще се съмнява?

ЖЕРОНТ

Но стига ли туй, че мой син си се родил?

ДОРАНТ

Във Франция не знам кой би се усъмнил.

ЖЕРОНТ

1505 Известно ли ви е на тебе и на Франция,
че само доблестта е истинска гаранция
за благородника, че в ранг издига тя,
че благородството прониква и в кръвта?

ДОРАНТ

Не знаех аз до днес, че благородник ставаш

1510 чрез доблест или щом кръв знатна притежаваш.

ЖЕРОНТ

Но както и да се ранг знатен придобива,
порок щом имаш, той фатално го подрива.

По двупосочен път човеците вървят —
по първия строят, по втория рушат.

1515 Ти следваш лош порок и вместо благородник,
макар че си мой син, аз виждам в теб негодник.

ДОРАНТ

В мен?

ЖЕРОНТ

В теб. Ти с твоето лъжовно поведение
мърсиш това, що си получил по рождение.
Щом лъжеш, а пък се за благородник взимаш,
1520 ти лъжеш себе си, че благородство имаш.
Да лъже? Има ли недъг по-лош, проява
по-недостойна за човек, роден за слава?
Та кой порок, кое човешко поведение
възбудило би днес по-силно отвращение?
1525 Лъжецът няма как да изличи петното
и чак до своя край го носи на челото,
ако не се реши със меч да го измие,
че може само с кръв срамът да се изтрие.

ДОРАНТ

Кой каза ви, че аз съм лъгал?

ЖЕРОНТ

Хаймана!

1530 Кажи ми името на твоята жена.
Какви истории ти снощи ми разправи?

КЛИТОН

Речете му: „Аз спах и всичко съм забравил.“

ЖЕРОНТ

Нахалнико, я пак доизясни пред мене
кой точно ти е тъст и в кой район роден е.
1535 Ти би ме изумил и с много други глуми.

КЛИТОН

Търсете в своя ум най-подходящи думи.

ЖЕРОНТ

До старост доживях, но как си бих признал,
че тъй бях изигран от теб — един нахал.
Аз, беловласият, повярвах слепешката,
1540 уви, на всичко, що издрънка ти устата.
Ти, без да чувстваш срам, ме вземаш пак и пак
за слабоумен мъж, за изкуфял дъртак.
А виждал ли си ме ядосан, озлобен,
заплаших ли те аз с нож остър някой ден?
1545 Ако Клариса те отблъскваше със нещо,
защо ти бе това притворство тъй зловещо?
Нима допускат си, безсрамнико, до днес,
че действал бих в разрез със твоя интерес?
Нима към теб не си показах добротата,
1550 приемайки тоз брак с девойка непозната?
Но моята любов, уви, бе прекалена
и сигурно затуй не беше оценена.
Неблагодарнико, отплащаш се с измама,
защото никакъв респект към мене нямаш.
1555 Отричам се от теб.

ДОРАНТ

Но чуйте ме най-сетне.

ЖЕРОНТ

Ти пак ли със лъжи решил си да ме метнеш?

ДОРАНТ

Не, туй е истина.

ЖЕРОНТ

Единствено измама
си бълвал досега.

КЛИТОН, на Дорант.

Ударихте на камък.

ДОРАНТ

Когато се яви Лукреция пред мен,

1560 аз бях от чара ѝ фатално покорен
и я обикнах... Тя нали ви е позната.

ЖЕРОНТ

Познавам я добре, а също и бащата —
добър приятел мой.

ДОРАНТ

Буквално мигновено
от погледа ѝ бе сърцето ми пленено,
1565 тъй че когато ми предложихте Клариса
да взема за жена, туй страшно ме стъписа.
Тогаз не знаех аз каква е близостта ви
с Лукрецийния род, дали ви се тя нрави,
и не разкрих ви как със своята красота
1570 във моето сърце разпали огън тя.
Обаче аз, уви, не знаех отпреди,
че многото акъл на любовта вреди.
Сега, когато знам Лукреция коя е
и откъде ѝ е родът, от вас желая
1575 едно: разчитайки на любовта, която
ведно с кръвта сина обвързва със бащата,
да сторите тъй, че баща ѝ да склоните
да се оженим и да ни ощастливите.

ЖЕРОНТ

Поднасяш ме май пак.

ДОРАНТ

Да каже и Клитон,
1580 че казвам ви това с най-сериозен тон.
Той е в течение.

ЖЕРОНТ

Не те ли хваща срам,
че трябва от Клитон аз тез неща да знам?
Как тъй слугата ти довереник ти става,

а пък баща ти в теб за всичко се съмнява?
1585 Макар и разгневен, аз своята доброта
ще проявя към теб като любящ баща.
Лукреция добре познавам и ще сторя,
така че вашия годеж да уговоря
с баща ѝ. Ти нали не би го провалил?

ДОРАНТ

1590 За да ви уверя, аз бих ви придружил.

ЖЕРОНТ

Не, тука остани. Все още се съмнявам
в теб и не бих могъл на теб да се надявам.
С Лукреция бъди внимателен, че лесно
засегнал би я ти със нещо неуместно,
1595 и след това пред мен не ща да се вестяваш.
Кълна се в слънцето, което ни огрява,
че ако този мой съвет не зачетеш,
от моята ръка тогава ще умреш
и с недостойна кръв, в краката ми проляна,
1600 ще можеш да платиш честта ми поругана.

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Дорант, Клитон

ДОРАНТ

Не ме е никак страх от тази му закана.

КЛИТОН

За отстъпление е прекалено рано.

Със острия си ум излъгахте го дважд,
я трижд опитайте, че пак редът е ваш.

1605 До два пъти — добре, на третия път спри.

ДОРАНТ

Клитон, не ми се смей, пък и не ме кори.
Изпадна моят дух в смущение безкрайно.

КЛИТОН

Дали защото сам разкрихте нещо тайно
или това бе ход, за да се изхитрите?

1610 Съмнявам се, че по Лукреция горите —
тъй хитри номера умът ви изнамира,
че думите ви все обратно аз разбирам.

ДОРАНТ

Обичам я — в това недей се хич съмнява,
но има риск и той ме много притеснява.

1615 Ако бащите ни са на различно мнение,
със мен е свършено, очаква ме крушение.
Да кажем, че не се възпротиви бащата,
ами дали ще е съгласна дъщерята?
Приятелката й аз онзи ден видях,
1620 от красотата й тъй очарован бях,
че днес, когато по-внимателно се взрях

почувствах в миг, че пак по нея запламтях.
На труден кръстопът сега ми се намира
сърцето — между две то трябва да избира.

КЛИТОН

1625 Защо припирахте с настойчивост гореща
баща ви с нейния баща да има среща?

ДОРАНТ

В противен случай той не би ми хванал вяра.

КЛИТОН

Та, значи, и тоз ход в заблуда да го вкара!

ДОРАНТ

Единствено така гнева му бих смирил.

1630 Горко на който е тоз хитър трик разкрил!
С измисления брак аз щях да имам време
спокойно да реша коя от тях да взема.

КЛИТОН

Приятелката й, туй е Клариса, да?

ДОРАНТ

Та тъкмо във това е моята беда —

1635 Алсип ще е щастлив, пък аз ще съм наказан,
но той ще има туй, което аз отказах.
Я по-добре да спрем да мислим за Клариса.

КЛИТОН

... И за Орфиза? О, и аз не виждам смисъл.

ДОРАНТ

Днес по Лукреция умът ми волно хвърка,
1640 а не по другата, която ме побърка.
Сабина идва...

ПЕТА СЦЕНА

Дорант, Сабина, Клитон

ДОРАНТ

Ти предаде ли, кажи ми,
писмото на онез ръце незаменими?

САБИНА

Предадох го, ала...

ДОРАНТ

Какво?

САБИНА

О, тя го стъпка...

ДОРАНТ

И без да го чете?

САБИНА

Уви!

ДОРАНТ

Каква постъпка!

САБИНА

1645 Отгоре на това закани се жестоко
да ме изгони и най-грубо ме нахока!

ДОРАНТ

Ще поулегне тя. За твое утешение
ръка ѝ ти подай

САБИНА

Как тъй?

ДОРАНТ

По мое мнение
тя все ще ти прости. Поговори със нея.

КЛИТОН

1650 Каква усмивчица лицето ѝ огрея!
Аз мисля, че се е успокоила даже
и ред подробности могла би да разкаже.

ДОРАНТ

Та значи стъпка го, дори не го прочете?

САБИНА

Това заръча ми да ви предам. Простете,
1655 че бях принудена...

КЛИТОН

Добре се справя май.

САБИНА

Но тя, в действителност, прочете го докрай.
Да лъжа вас? Това не бих си позволила.

КЛИТОН

Със своята ловкост тя и Рим би възхитила.

ДОРАНТ

У нея има ли към мен омраза?

САБИНА

Няма

ДОРАНТ

1660 А обич?

САБИНА

Също не.

ДОРАНТ

Тъй ли?

САБИНА

Сега съм пряма.

ДОРАНТ

А друг обича ли?

САБИНА

Друг не.

ДОРАНТ

Какво да правя?

САБИНА

Не знам.

ДОРАНТ

Все пак?

САБИНА

Ах, как нещата да представя?

ДОРАНТ

Правдиво.

САБИНА

Е?

ДОРАНТ

Дали ще срещна любовта?

САБИНА

Възможно е.

ДОРАНТ

Кога?

САБИНА

Щом ви повярва тя.

ДОРАНТ

1665 Щом ми повярва... Как щастлив ще бъда аз!

САБИНА

Тя сигурно с любов ще ви дари тогаз.

ДОРАНТ

Ако е тъй, защо сега да не ликувам?

А щом тя няма от какво да се страхува,
баща ми...

САБИНА

Ето я, с Клариса се показва.

ШЕСТА СЦЕНА

Клариса, Лукреция, Дорант, Сабина, Клитон

КЛАРИСА, на Лукреция.

1670 А може би сега той истината казва
и затова потрай, но без да губиш вяра.

ДОРАНТ, на Клариса.

Добро ли, зло ли тоз ваш чар ще ми докара?

КЛАРИСА, на Лукреция.

Дали ми е сърдит, та стрелва ме с очи?

ЛУКРЕЦИЯ, на Клариса.

Не, май случайно е, но туй ще проличи
1675 впоследствие.

ДОРАНТ, на Клариса.

Защо, когато съм далече
от взора ви, за мен животът свършва вече?
От личен опит знам, че влюбените мъка
ужасна чувстват, щом им предстои разлъка.

КЛАРИСА, на Лукреция.

Все тъй си пее той.

ЛУКРЕЦИЯ, на Клариса.

Писмото виж, чети!

КЛАРИСА, на Лукреция.

Но чуй.

ЛУКРЕЦИЯ, на Клариса.

1680 Той казва го на мен, разбра ли ти?

КЛАРИСА, на *Лукреция*.

Ще видим.

На Дорант

Е, Дорант, нали сте влюбен в мен?

ДОРАНТ, на *Клариса*.

От вашите очи отдавна съм пленен,
но те на моя плам, за жалост, не отвърщат.

КЛАРИСА, на *Лукреция*.

Не виждаш ли, че той към мене се обръща?

ЛУКРЕЦИЯ, на *Клариса*.

1685 Обърках се съвсем.

КЛАРИСА, на *Лукреция*.

Лъжите му до края

да чуем!

ЛУКРЕЦИЯ, на *Клариса*.

Глуми по-обидни аз не зная.

КЛАРИСА, на *Лукреция*.

Тъй любовта си той разделя между нас —
ти нощем слушаш тез лъжи, а денем — аз.

ДОРАНТ, на *Клариса*.

Надумвате ли се? По нейния съвет

1690 не се водете. Той могъл би занапред
на мене куп беди да причини, защото
за нещо съм й крив и ми желае злото.

ЛУКРЕЦИЯ, на себе си.

Да, крив. И още как? Мъст само заслужава.

КЛАРИСА, *на Дорант*.

От нея чух неща, които ме смущават.

ДОРАНТ

1695 Ревнивият й ум какво ли е родил?

КЛАРИСА

А в нещо вашият дали не е сгрешил?

Познавате ли ме?

ДОРАНТ

Я спрете с тези игри.

Нали аз вчера бях със вас в Тюилери
и бях от чара ви фатално заплепен.

КЛАРИСА

1700 Да знаехте какво тя довери на мен —
че вашата душа по друга се терзае.

ДОРАНТ

По друга ли? О, не, измислица това е.

Животът ми на вас изцяло е обречен.

КЛАРИСА

А тя ме увери, че имате брак вече.

ДОРАНТ

1705 Играта ви със мен ви носи забавление,
но ще повторя пак, че с моето твърдение
за някакъв мним брак отбягвах друга аз
с единствената цел да се отдам на вас.

КЛАРИСА

Но сигурно преди да сключите брак с мене,

1710 във Турция ваш брак със друга уреден е.

ДОРАНТ

Защо пък да не се твърди надлъж и шир,
че за съпруга аз съм ходил чак в Алжир?

КЛАРИСА

Безспорен факт е, че презирате Клариса.

ДОРАНТ

Държа да бъда ваш. Изложих ви какви са
1715 стремежите ми днес. Ще действам, както мога.

КЛАРИСА

Аз нищо не разбрах до тоз момент, ей Богу.
Лукреция, я чуй.

ДОРАНТ, *на Клитон*.

Лукреция! И тя ли?

КЛИТОН, *на Дорант*.

Кажете ми сега коя сте си избрали?
Лукреция е по-красива според мен.
1720 Но вие в случая не сте ли заблуден?

ДОРАНТ, *на Клитон*.

Та аз с Лукреция говорих вечерта...

КЛИТОН, *на Дорант*.

Там всъщност е била Клариса, а не тя.
Таз тайна току-що ми повери Сабина.

ДОРАНТ

Примамливо парче, но как тъй ще отмина
1725 приятелката й — тя също ми допада.
Обърках ги, но пък туй носи ми отрада.
От теб — ни дума! В мен нов плам се разгоря
и ще ме видиш ти във новата игра —
със други средства, но със същите слова.

ЛУКРЕЦИЯ, на *Клариса*.

1730 Пореден нагъл ход ще има след това.
От думите ти той ще бъде изумен.

КЛАРИСА, на *Дорант*.

Приятелката ми споделя всичко с мен
и знам от нея, че нощес със думи мили,
подмолно, своята любов сте й разкрили.

1735 Безспорно мамите, ала коя от нас?

ДОРАНТ

Откакто съм в Париж, говорих само с вас.

КЛАРИСА

Нима с Лукреция през тази нощ не бяхте?

ДОРАНТ

А вие как на мен тоз номер изиграхте?
И аз се хванах — уж познат ми бе гласът.

КЛАРИСА

1740 Той истината май ни казва за пръв път.

ДОРАНТ

Лукавство проявих, за да осуемя
лукавия ви трик и да ви отмъстя.

Аз всъщност хода ви навреме не разкрих,
но вместо вие мен, аз вас ви надхитрих.

1745 Побърках ви. Нали не ще го отречете?
Пък друг път някой друг за жертва изберете.
Замислихте игра, която аз спечелих
и то, признавам си, със средства неумели.
Ах, как обичам ви! Проклинам всеки ден,
1750 когато не съм бил от чара ви пленен.

КЛАРИСА

Ако е тъй, защо брак мним ни се стоваря,
а пък баща ви с мен дойде да разговаря?
Тоз подъл номер с брак защо бе съчинен?

ЛУКРЕЦИЯ, на Дорант.

Уж в нея влюбен сте, а пишете на мен.

ДОРАНТ, на Лукреция.

1755 Разбирам ви гнева — напълно е логичен
и той показва, че не съм ви безразличен.
Достатъчно играх, хитрувах... Днес се вричам,
че аз единствено Лукреция обичам.

КЛАРИСА, на Лукреция.

Какъв лъжец! Та той днес лъже ни и двете.

ДОРАНТ, на Лукреция.

1760 Изслушате ли ме, сама ще разберете.
Под ваше име и от вашия прозорец,
със ваше знание, Клариса трик позорен
на мене изигра. Аз тъй се наскърбих,
че с адекватен ход на вас си отмъстих.

ЛУКРЕЦИЯ

1765 А вчера кой бе с вас посред Тюилери?

ДОРАНТ

О, със Клариса бях, ухажвах я дори.

КЛАРИСА, на Лукреция.

Хитрецьт докога със нас ще се глуми?

ДОРАНТ, на Лукреция.

За нея — думите, за вас — сърцето ми,
че в него взорът ви запали буен пламък,
1770 за който споделих аз със баща си само.
Понеже беше ми речта фриволна, щом

приключи срещата, прибрах се крадешком.

КЛАРИСА, *на Лукреция*

Лъжа подир лъжа пред нас безспир той трупа,
та връзките си с нас набързо да претупа.

ДОРАНТ, *на Лукреция*.

1775 Но само вие с чар сърцето ми пленихте.

ЛУКРЕЦИЯ, *на Дорант*.

Защо с дела не ме до днеска убедихте?

ДОРАНТ

Ако баща ми пред баща ви обещава,
че брак ще сключим, туй не ви ли убеждава?

ЛУКРЕЦИЯ

И след такъв обет е нужно мойто мнение,
1780 а мен и в този момент измъчва ме съмнение.

ДОРАНТ

Признанието ми дано да го разсее!

На Клариса.

Обичайте Алсип, Клариса. Той копнее
по вас — коя би взел, ако не беше оня
несъществуващ брак. Но аз карез не гоня.
1785 А тайната ни — тя за двама ни остава.
Но вижте, че Алсип с баща ми приближава.

СЕДМА СЦЕНА

Жеронт, Дорант, Алсип, Клариса, Лукреция, Изабела, Сабина, Клитон

АЛСИП, *на Клариса, излизайки от дома ѝ.*
Родителите ни ни брака одобряват.

ЖЕРОНТ, *на Лукреция, излизайки от дома ѝ.*
И вашият баща на брак се съгласява.

АЛСИП, *на Клариса.*
Кажете само „да“ и сватба ще ви чака.

ЖЕРОНТ, *на Лукреция.*
1790 Кажете бързо „да“, за да не бавим брака.

ДОРАНТ, *на Лукреция.*
Съгласието си нима не ще дадете?

АЛСИП
Но глухонеми ли сте днеска вие двете?

КЛАРИСА
Със бащината власт се аз съобразявам.

ЛУКРЕЦИЯ
Чрез послушание дълга си изпълнявам.

ЖЕРОНТ, *на Лукреция.*
1795 Тогаз съвета на баща си изпълнете.

АЛСИП, *на Клариса.*
С баща си и със мен тогаз се съгласете.

Клариса влиза вкъщи заедно с Алсип и Изабела, а останалите се отправят към дома на Лукреция. Сабина и Дорант разговарят пътьом.

САБИНА

След брака ви дъждът навярно ще престане.

ДОРАНТ

Напротив, не се бой — той на порой ще стане.

САБИНА

Със грижи за дома ще сте обременен
1800 и надали тогаз ще мислите за мен.

КЛИТОН, сам.

От своите лъжи лъжецът пати често,
но щом е обигран, не свършва той злочесто.
Дорант успя все пак. И вие се учете
от примера му. Щом налага се, лъжете.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.